APOSTOLUL

Revista cadrelor didactice din județul Neamț — SERIE NOUĂ, ANUL I, NR. 2, APRILIE 1999

EUROPENISMUL NOSTRU - O CERTITUDINE?

"Cum adică să intrăm în Europa? Noi suntem în Europa!"

De câte ori n-am auzit, din zonele naționaliste ale gândirii noastre politice și nu numai, acest raspuns orgolios, care dovedea atât o neînțelegere a situației de fapt, cât și o încalcare a unui principiu logic elementar. Eram invitați să intrăm economic, politic și, mai ales, spiritual, în Europa, altfel spus, să ne europenizam mentalitățile, iar noi răspundem, plini de emfază, că geografic suntem dintotdeauna aici. E ca și cum ți-ar oferi cineva o bibliotecă și i-ai raspunde: nu, mulțumesc, am o grămadă de șosete.

Că sub aspect economic nu suntem în Europa, cred ca nu mai trebuie demonstrat. Chiar daca n-o să ne ocupam acum de funcționarea, absolut curioasă, a economiei românești, de managementul economic, de asemenea românesc, și care ar merita un studiu de specialitate pus sub motto-ul: "Merge și-așa!", o să amintim doar, în calitate de consumatori, ca produsele românești sunt calitativ concurente cu cele turcești și arabe, nicidecum cu cele vestice. Atât și-ar fi de ajuns pentru a vederea ce orientare orientala are dezorientata și sublima economie românesca, precum și ce mentalități guverneaza haosul din patrimoniul statului.

Viața politica de la noi sta, și probabil ca va sta multă vreme de aici înainte, sub semnul "democrației originale". Ce dovada mai buna de inadvertență la politica europeana am putea aduce, decât coruptia de la toate nivelele puterii? Nu ca n-ar avea și Europa faliții sai, dar ceea ce acolo are caracter de excepție, la noi reprezinta regula. Daca până în 1996 mai speram într-o înnoire în sens european a politicii autohtone, acum putem fi liniștiți, și noii guvernanți sunt la fel de români ca și ceilalți. În afara justificarilor puse pe seama trecutului, nimic nou și bun nu s-a întâmplat în arena confruntarilor, atât de patimașe, pentru împărțirea ciolanului, fiindca ar fi impropriu sa vorbim de conducerea țarii. Cei care dispun de destinele țării au o singura mare calitate, deținând, până aproape de perfecțiune, arta de a fi ocupați când nu fac nimic.

Dar sa lasam banalitățile. Nu despre incompetența și eșecuri ne-am propus sa vorbim, ci despre ceva mult mai serios și mult mai relevant pentru apartenența noastra la Europa. Este vorba de spiritualitatea românească. Este ea integrata celei europene? Exista suficiente puncte care sa ne apropie de spiritualitatea europeana?

Din capul locului trebuie sa facem o precizare conceptuala: mentalul unui popor nu este suma mentalităților individuale, ci reprezinta acele trasaturi care-i definesc ființa de-a lungul veacurilor și care fundamenteaza faptele și comportamentele colective, regasindu-se în majoritatea acestora. Vreau sa spun ca nu putem trage niște concluzii referitoare la mentalul colectiv din analiza unor personalități izolate. Nu ne putem, în nici un caz, argumenta europenismul pe existența unor Nicolaus Olahus, Dimitrie Cantemir, Petru Cercel sau Brâncuși, Eliade, Eugen Ionescu etc. Aceștia reprezintă destine individuale care, desigur, fac cinste neamului românesc, dar evoluția și performanțele lor nu au nimic în comun cu mentalul colectiv, venind, uneori, chiar în contradicție cu acesta. Sa ma explic printr-un singur exemplu: Coloana Infinitului. Ea reprezinta o aspirație spre înaltimi, spre necuprins, spre cerul dumnezeirii, constituindu-se într-o excepție în arta românesca, aspirație care însa este atât de vizibila în arhitectura catedralelor Apusului. O colega îmi spunea cândva ca în timp ce Occidentul construia în piatra, noi ne ridicam monumente în suflet. Poate că așa e și poate că nu este rau, dar nu este european.

Atunci ce este spiritul european, ce îl caracterizeaza? Într-un eseu, scris în anii '30 și intitulat "Europeanul", Paul Valéry găsește trei elemente definitorii ale acestuia: modul de a gândi al Greciei antice "care tinde sa raporteze totul la om, la omul complet, la omul care-și devine sieși *sistem de referință*", moștenirea politica și organizatorica a Romei antice și spiritualitatea creștina. Toate popoarele care au primit aceste moșteniri sau macar una dintre ele, spune Paul Valéry, sunt europene.

Deci, potrivit lui Paul Valéry, suntem europeni! Ceea ce era de demonstrat s-a demonstrat! Așa sa fie oare?

Nimeni, nici macar Roesler și epigonii sai, nu a contestat latinitatea poporului român, numai ca latinitatea și romanitatea sunt doua noțiuni diferite. Primul are un sens lingvistic evident, în timp ce al doilea are conotații instituționale. Ei bine, în legatura cu romanitatea noastra lucrurile nu mai sunt atât de simple. Daca ne întrebam ce am moștenit pe plan instituțional de la vechea Roma,

Prof. Constantin GHERGHELESCU,
Șc. nr.28 Piatra Neamț

(Continuare în pag. 7)

Tablete împotriva demonetizării Reformei

Argument

Se va fi vorbind mult (mult prea mult) despre *schimbare* ca necesitate și mai puțin ca despre o nevoie (interioara, desigur), de cele mai multe ori nedescoperita sau (voit) ignorata.

Câta uitare de sine îl va fi copleșit pe om, de nu mai vrea sa se cunoasca și nu mai poate sa se recunoasca în creația cea dupa chipul și asemanarea Lui... Și câta meschinarie ori micime îl vor fi fost schimonosit, de nu(-și) mai incape în necunoscuta-i sine...

Vorbim (deși cuvântul ne-a fost dat pentru *a cuvânta*), vorbim despre instanțe supreme, în judecați absolute, și nu suntem în stare sa ne stapânim propriile instanțe, în judecați relative. De-atâta ce vrem sa fim stapâni (recte proprietari), indiferent a ce, nu reușim decât (și aceasta, cu greu) sa fim stapâniți de ceva. Iar când acest *ceva* este cineva, ne aflam a fi la un pas de a deveni argați, în imposibilitatea de a ne restitui noua *in integrum* și fericiți chiar de a ne fi suficienți. Sa fie (oare) aceasta mult râvnita libertate (a cuvântarii), aceea de a desfrâia și desfrâna valuri de vocabule negândite și ne(re)simțite în românește și pe românește, adica *românește*?!

Apocaliptic vorbind (deci nu cuvântând), ce-ar fi sa (re)deschidem dosarul reformării și sa-i traducem vorbele în cuvinte și, astfel, atenți la toți și la toate, în loc sa *facem vorbire despre*, să cuvântam întru dimensiunea pedagogică a calității noastre de cuvântatoare.

PRIMA TABLETĂ. CONCURS CATEGORIA SENIORI

Înainte de Reformă a fost o altă reforma. Promovarea se făcea că se face prin concurs. Acela arăta cam așa:

▼ Toți puteau ocupa locul I. Li se și faceau urări în acest sens.

▼ Toți se înscriau. Toți se pregăteau intens. Toți participau intens.

▼ Toți (adică fiecare) câștiga (câte) ceva. (Se) părea că politicul hotarăște.

▼ Olimpismul impus făcea să se puncteze participarea.

▼ Unii (câțiva) se simțeau (totuși) nemulțumiți.

▼ Nimeni nu contesta pe nimeni și (pe) nimic.

În timpul Reformei se desfășoară reforma. Promovarea se face pe bază de concurs. Acesta arată cam așa:

Alina - TEODORA

(Continuare în pag. 7)

COMUNICAT

Deși sindicatele au manifestat înțelegere față de stările social-economice catastrofale din țară, Guvernul nu a alocat nici măcar banii necesari pentru plata la timp a chenzinei pe luna aprilie - fapt ce va declanșa manifestări și reacții spontane din partea tuturor salariaților din Învățământ. E posibil ca GREVA GENERALĂ din Învățământ să fie devansată față de 24 mai, prin generalizarea grevelor la nivel județean, deja declanșate în 7 județe din țară. Consiliul Sindicatului Liber al Lucrătorilor din Învățământ Neamț va convoca în stare de urgență întâlniri pe zone ale liderilor sindicali și ale membrilor Consiliului Județean pentru a stabili modalitățile concrete și imediate de acțiune.

Biroul Executiv al Consiliului Sindicatului din Învățământ Neamț

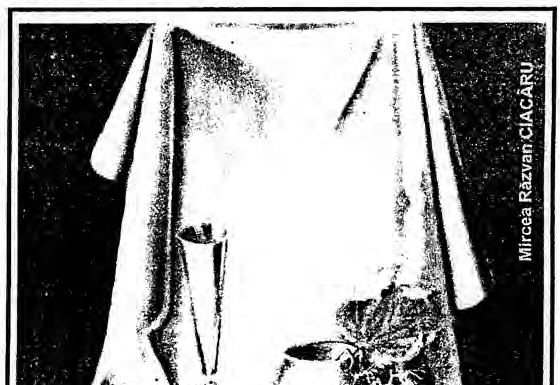

În acest număr: ● Dan AGRIGOROAE ● Mircea Eduard BALAN ● Traian CICOARE ● Victor CIUBOTARU ● Ștefan CORNEANU ● Eduard COVALI ● Sergiu GĂBUREAC ● Constantin GHERGHELESCU ● Victor GRIGORESCU ● George GRIGORICĂ ● Anica HAGIU ● Mihai ILIESCU ● Ovidiu MĂNTĂLUȚĂ ● Niculina NIȚĂ ● Alina PAMFIL ● Vasile POSTOLICĂ ● Nicolae SAVA ● Matei SIMANDAN ● Mihaela SPIRIDON.

DESPRE HARABABURĂ SAU UN TIMP FĂRĂ SENS

Puncte de vedere

Harnici și saritori cum suntem noi românii, totdeauna, și mai ales, din '89 incoace, timp de zece ani, nici macar n-am reușit sa ne clarificam problemele generale ale acestui popor și ale acestei țări, nicidecum sa mai și facem câte ceva într-o anumita direcție.

Am înaintat către mileniul III, coborând mult în cel de-al II-lea, dar parca mai știe cineva care-i adevaratul sens al mersului? *Înainte* sau *înapoi*? Cine are curajul, sa arunce cu piatra!

Ne-am pierdut și ne pierdem în continuare în discuții lungi și sterile, de principii generale, de politica fracționista și obstrucționista sau de negocieri sindicale interminabile, fața în fața cu o administrație executiva algoritmizata pe criterii politice, inconsecventa și mincinoasa, în funcție de schimbarile meteorologice de la Cotroceni sau Palatul Victoria

Dar în același timp, alaturi de noi, prin noi și "tovarașii de dialog", TOTUL în aceasta țara se degradeaza, intra în rutina. Agricultura a fost invadata de haturi, scaieți și buruieni în timp ce specialiștii (agronomi, zootehniști, mecanizatori) se odihnesc în șomaj sau cauta mici afaceri stradale. Industria a devenit "un depozit parasit de fier vechi peste care se așeaza o rugina noua". Învățământul a mai câștigat, alaturi de multe altele (buget, reforma, sporuri etc.) peste 100.000 de analfabeți și în viitorul foarte apropiat școlile și gradinițele din mediul rural se vor reduce la jumatate, iar Centrele de Plasament pentru Copii se vor transforma în Orfelinatele străzii.

Sanatatea va trebui sa faca organizatoric corp comun cu Pompele Funebre, caci amânarea fără termen a celor mai grave probleme de sănătate publică și tratament nu poate avea un alt sfârșit.

Într-un astfel de cancer generalizat și metastaziat al întregii țari, mitingul din 24 martie organizat de cele patru confederații sindicale în București și în toate centrele reședință de județ din țara s-a vrut un ultim semnal de alarma pentru PUTERE - GUVERN - PARLAMENT - PARTIDE POLITICE - și poate un semn de Buna Vestire pentru cei mulți, caci numai "UNIREA FACE PUTEREA".

Profesor Ștefan CORNEANU

(Continuare în pag. 7)

RESTITUTIO IN INTEGRUM

Ctitori nemţeni ai şcolii româneşti

Dr. C.I. ISTRATI (1850 - 1918)

Constantin I(onica) Istrati, medic, chimist, pedagog, om politic (nu politician), orator - în toate de înaltă vocaţie -, membru al Academiei Române, al altor organizaţii ştiinţifice româneşti (unele create de el) şi străine, distins cu numeroase ordine militare şi ştiinţifice româneşti, turceşti, ruseşti, fraceze ş.a., s-a născut la Roman în 05.09.1850 într-o familie de 11 copii şi a murit la Paris, în 30.01.1918, în urma unei boli grave survenită în timpul călătoriei la Paris, ocolind prin Rusia din cauza războiului (în 1917), ca să obţină ajutor pentru ţara lui, ameninţată cu dispariţia. Conform ultimei lui dorinţe, a fost incinerat şi cenuşa adusă în patrie. Mama sa, Maria, nascuta Capşa, era de o înalta cultura şi finete spirituala. A copilarit la sat: Rotopaneşti, lânga Falticeni (pâna la 12 ani) şi apoi la Radomireşti, jud. Bacau.

După studiile primare la Roman (unde a început să înveţe şi limbile germană şi franceza), a studiat la Academia Mihaileana (Iaşi), apoi, în paralel, la Facultatea de Medicină şi la Facultatea de Ştiinţe din Bucureşti. Luând diploma de medic în 1877, cere să meargă pe front, acţionând la Griviţa şi Plevna.

Din 1879 preda un curs liber de chimie judiciara la Facultatea de Medicina (unde încă pe când era student în anul al III-lea obţinuse, prin concurs, postul de asistent bugetar la laboratorul de chimie) şi suplineşte catedra de chimie organica la Şcoala de Farmacie.

Între 1882 - 1885 a studiat la Paris, devenind doctor în chimie. La întoarcerea în ţara a fost numit profesor la Facultatea de Medicina, în locul marelui Carol Davila şi, din 1887, ocupă prin concurs catedra de chimie organică, nou înfiinţată, la Facultatea de Ştiinţe.

Obţine în laborator coloranţi rezistenţi la lumina, pe care i-a numit "franceine" (în amintirea studiilor din Franţa), pentru care Guvernul francez i-a oferit diploma de aur şi titlul de "Ofiţer al Instrucţiunii Publice".

În tot ce-a întreprins s-a gândit la ridicarea neamului sau prin şcoală şi la ameliorarea condiţiei umane prin cultură, mai ales prin rezultatele chimiei organice.

În 1891 a publicat "Curs elementar de chimie", folosit că manual şcolar în liceele din România şi - tradus în franceză şi engleză - în cele din Franţa şi Mexic.

Ca primar al Capitalei a creat Parcul Herăstrău. Ca ministru al Agriculturii şi Domeniilor a organizat, în 1906, Marea Expoziţie Naţională din Bucureşti. Ca parlamentar a creat "Şcoala de meşteşuguri" din Bacău, la inaugurarea careia a ţinut o cuvântare pedagogică.

Ca preşedinte al Academiei Române (1913 - 1916) a ajutat pe Vasile Pârvan (a cărui mama era din Dobreni) cu fonduri pentru cercetările de la Histria.

Ca inspector general în Ministerul Cultelor şi Instrucţiei Publice a iniţiat: Legea pentru organizarea învăţământului profesional (05.04.1893); Legea privind reorganizarea învaţământului primar (19.05.1893); bifurcarea cursului superior al liceului în real şi modern; înfiinţarea internatelor pe lângă gimnazii ş.a.

Ca ministru al Cultelor şi Instrucţiunii Publice (9 ianuarie - 7 iulie 1900) obţine votarea "Legii pentru şcolile de copii mici" (grădini de copii), la 02.06.1900; a vegheat la eficientizarea Casei Şcoalelor.

A cultivat pedagogia modelelor publicând el, în limbile română şi franceză, biografiile personalităţilor G. Asachi, Carol Davila, I. Ghica, Lavoisier, Th. Aman, Spiru Haret etc.

În cele peste 300 de lucrări publicate găsim învăţăminte pentru azi. Cerea ca şcoala să pregătească competenţe, dintre care să se creeze pentru conducerea ţării un "stat major cult şi puternic format din specialişti competenţi, patrioţi şi de bună credinţă". Adresându-se, în 1909, oamenilor de ştiinţă spunea: "Lucraţi cu credinţă, că numai astfel veţi curăţa neghina din holde şi veţi întări în acest chip naţionalitatea noastră". Să meditâm acum la ideea: "a nu munci e tot una cu a avea o pungă spartă. Fără muncă persistentă şi fără pungă cu fund bun nu este posibila o economie..." O stare tristă - cum este şi cea de azi de la noi - poate fi "reformată numai prin şcoală, prin biserică, bune exemple venite de sus, o bună administraţie, pricepută, prevăzătoare şi corectă." El considera că politicienii (nu oamenii politici) "sunt fructe uscate ale şcolilor noastre".

Acest bun prieten al lui Eminescu considera istoria ca puternic resort al educaţiei în şcoli. A scris cărţi de istorie: "Cetatea Hotinului", "Biserica şi podul din Borzeşti" etc. A întemeiat muzee de istorie, a editat "Albumul istoric de la Borzeşti", considerând ca "individul datoreşte situaţia sa trecutului, trecutul e totul".

El considera că "trebuie cu toţii să punem umărul pentru ca învăţământul nostru să devină mai puţin teoretic" sau că "acel ce va voi ca ţara noastră să dea fructe absolut superioare trebuie să ne pună să cultivăm muzica, pictura, literatura."

În toate trebuie să manifestăm responsabilitate, căci, spunea el, "consider profesorul care nu-şi face datoria ca pe cel mai mare criminal; el nu contribuie cu nimic la prezent şi compromite viitorul."

Aşadar... Prin lucrarea-i toată a fost ctitor de Şcoala Românească. Un ctitor nemţean.

Profesor Traian CICOARE

Istorii despre istorie

Interviu cu profesorul Daniel Pavăl de la Grupul Şcolar Forestier

Eduard Covali: Acum, după ce am stat câtva timp de vorbă, având impresia că ştim câte ceva unul despre altul, daţi-mi voie să vă pun prima întrebare: ce este istoria, domnule profesor?

Prof. Daniel Pavăl: Da, e o problemă extrem de complexă. Se pare că întrebările cele mai inocente sunt cele mai dificile! M-aş lăsa ispitit să invoc aici celebra soluţie la problema timpului a Fericitului Augustin: Dacă nu sunt întrebat ce este istoria, ştiu, dar dacă sunt, atunci nu mai ştiu.

De unde vine această dificultate aproape insurmontabilă în a găsi un răspuns credibil la această întrebare? Cred că ea rezidă, în principal, în caracterul şi natura obiectului de investigat care în cazul nostru nu este unul dat. Gândirea noastră e obişnuită să rezolve probleme ale realităţii imediate. Ea reproduce în plan mental structurile reale ale obiectelor iar practica vieţii întăreşte această percepţie. La fel căutăm să ne reprezentăm şi Trecutul. Dar aici situaţia este radical diferită deoarece EL nu poate fi cuprins în conceptele obişnuite ale gândirii noastre. În cel mai bun caz, Trecutul este un obiect reconstruit şi astfel discursul istoriografic devine o reproiecţie, un silogism mai mult sau mai puţin coerent ce caută să se structureze ca instanţă normativă, cu valenţe explicative. Dar asta creează deja dificultăţi. Există deci, pe de o parte, o istorie reală, cea în care s-au petrecut lucrurile cu adevărat şi, pe de altă parte, avem discursul, imaginea despre acea istorie adevărată. Marele pericol apare atunci când se confundă cele două planuri, această suprapunere producând mituri. Or, ştim că mitul mai degrabă ascunde decât explică trecutul.

E.C.: Putem scăpa de mituri?

D.P.: O, nu, hotărât nu. Omul produce mituri aşa cum respiră. Ar fi o mare iluzie să credem că ponderea mitului, ca formă explicativă generică, scade de la preistorie venind spre contemporaneitate. El se reinventează, îşi schimbă forma dar funcţiile lui rămân.

E.C.: Istoria este ea o ştiinţă?

D.P.: Dar ce (mai) este "o ştiinţă"? Cu atât mai mult astăzi, când toate ştiinţele numite până de curând "exacte" se orientează spre relativism? Un demers intelectual se poate institui ca ştiinţă în măsura în care deţine Adevărul. Nimeni nu mai poate pretinde astăzi acest lucru. Ideea că istoricul este depozitarul Adevărului - idee ce a făcut vogă mult timp - este astăzi cu desăvârşire depăşită.

E.C.: La ce bun atunci istoria?

D.P.: Nu ne putem dispensa de studiul istoriei, numai de teamă ca Trecutul ne va "scăpa" întotdeauna. Măcar şi pentru faptul că orice comunitate umană trăieşte "în istorie" şi că-şi află acolo surse identitare.

E.C.: Istoria ne învaţă ceva?

D.P.: Singurul lucru care ne învaţă istoria este că oamenii nu învaţă nimic din ea.

A consemnat Eduard COVALI

▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII

Corul Gavriil Galinescu se apropie de centenar

În urma cu aproape un veac, în anul 1902, ia fiinţa în judeţul Neamţ primul cor al învaţătorilor, prin stradania distinsului pegagog Gheorghe Nicolau, fost director al Şcolii Nr.3 din Maraţei - Piatra Neamţ şi revizor şcolar al judeţului. Evenimentul este consemnat în Circulara nr.985/9 aprilie 1902, emisă de Revizoratul şcolar Neamţ, cu prilejul Conferinţei generale a învaţătorilor de la Piatra Neamţ, în care se spunea: *"La 18 aprilie se fin conferinţe generale ale învaţătorilor la Piatra-Neamţ. Portul naţional e obligatoriu pentru toţi învaţătorii, inclusiv coriştii. Corul corpului didactic va cânta. Cei înscrişi la cor se vor întâlni de cu seară pentru repetiţie."*

Cu un repertoriu românesc, corul corpului didactic din Piatra Neamţ a participat la numeroase manifestări culturale din judeţ şi din ţară, peste tot fiind întâmpinat cu entuziasm şi simpatie. În această formaţie s-au afirmat, alături de Gheorghe Nicolau, şi alţi distinşi învăţători ca: T.V. Ungureanu, Calistrat Scutărescu, Gheorghe Teofănescu - Basu, Clement Podoleanu, Gavril Cristea, Teofan Macovei, Virginia Adamescu, Ion Tomulescu, Vasile Florea, Victoria şi Vasile Găbureanu, Haritina Popovici şi Gheorghe Şerban.

După al doilea razboi mondial, corul îşi reia activitatea sub denumirea de Corul Sindicatului Învăţământ, marcându-şi notabil prezenţa în viaţa culturală a judeţului şi a ţării şi fiind răsplătit cu numeroase distincţii. La pupitrul dirijoral s-au

muzică

perindat inimoşi dirijori între care profesorii Constantin Cazacu şi Constantin Alexandrescu până în 1962, când bagheta este încredinţată semnatarului acestor rânduri.

Evoluţia corului nostru este presărată cu momente memorabile care au rămas puternic întipărite în amintirea şi sufletul coriştilor şi auditoriului. Dar, toate acestea nu ar fi fost posibile fără sprijinul moral şi material al Sindicatului Învăţământ din Piatra Neamţ, precum şi al preşedinţilor, Ana Tureac, Constantin Grapă, Neculai Bontaş, Alexandrina Rotaru şi a inimosului Constantin Avasiloaie, fost învăţător, corist şi revizor şcolar - un adevărat părinte al coriştilor.

După 1989, formaţia noastră îşi ia noua denumire de Asociaţia corală Gavriil Galinescu, patronată de Sindicatul Liber al Lucrătorilor din Învăţământ şi Cercetare a judeţului Neamţ. Acesta, prin prof. Florin Florescu - lider, prof. Gheorghe Vadana - vice-lider şi ec. Iosif Covasan - contabil şef, ne-a sprijinit în realizarea unor acţiuni importante, cum ar fi sărbătorirea jubileului de 90 de ani, participarea la Festivalul coral Timotei Popovici de la Sibiu, la Festivalul coral Ciprian Porumbescu de la Suceava ş.a.

Sperăm să fim sănătoşi, să supravieţuim vremurilor dificile prin care trecem şi să sărbătorim, în anul 2002, centenarul.

Prof. George GRIGORICĂ
Preşedinte şi dirijor

EUROPA NOASTRĂ, CEA DE TOATE ZILELE

Motto: Românașului îi place
Sus la munte, sus la munte.
La izvor...

Octombrie, 1998. La Epernay (în Franța, desigur) se decernează premiile asociației "Art Collegium International", prezidată de Jacques Féron. Printre participanți, copii din Anglia, Belgia, Burkina - Faso, Franța, Germania, Republica Moldova, Polonia, Rusia. Din cele 60 de lucrări selectate pentru finala concursului de creație plastică "Eveil des jeunes artistes", juriul medaliază 19 elevi din județul Neamț. Tema concursului: "Natura și frumusețile ei". Palmares: medalie de aur - Cracana Elena (Liceul de Arta), medalii de argint - Linu Constantin (Grințieș), Busuioc Andreea (Sabaoani), Strungariu Alina (Roman), Tabacariu Madalina (Școala 8, Roman), Buzdugan Aurelia (Borca), Apavaloaia Andreea (Liceul de Arta), Zaharescu Olga (Liceul de Arta), medalii de bronz: Azoiței Alexandru (Grințieș), Avadanei Elena (Școala 10, P.Neamț), Podaru Mihai (Școala 10, P.Neamț), Enea Alexandru (Școala 8, Roman), Calugaru Iulia (Școala 5, Roman), Tabacaru Marius (Școala 8, Roman), Mirt Mihaela (Sabaoani), Cojocaru Ioan (Liceul Borca), Junghiu Gabriela (Liceul Borca), Boicu Romulus (Liceul de Arta), Rusu Florin (Grupul Școlar "Gh. Cartianu", P.Neamț).

Iunie, 1998. La Châlons-en-Champagne, l'"Association des Poètes et Ecrivains Châlonnais" (APECH) - prezidata de poetul Alain Schidlowsky, premiaza lucrarile literare a 8 elevi nemțeni (din 11 participanți români în finală și un total de 33 de lucrari, premiate și publicate într-o culegere a carei coperta reproduce desenul elevului Lucian Bugnariu - București). Tema concursului: "Frumusețí ale plaiului natal". Titluri și laureați: *Reteta fericirii* - Al. Parfeni - Borca, *Orașul meu* - Daniela Danilă - Școala 26, P.Neamț, *Natura - cea mai minunată minune a lumii* - Mihaela Doleanu - Ilieș - Școala 9, Roman, *La Bisericani* - Andreea-Laura Savu - Școala 26, P.Neamț, *Apologia hainei monahale* - Ștefan Codau - Borca, *Neamț, ținut de vis* - Alina-Valentina Crușitu - Grupul Școlar "Gh. Cartianu", P.Neamț, *Încantație* - Raluca Mrejeru - Borca, *Natura și frumusețile sale* - Ramona-Daniela Marca - Borca.

26 iunie 1998 - Președintele juriului APECH rostește cuvântul de deschidere a galei de premiere "Permiteți-mi să aduc un omagiu prietenilor din Europa Centrală și de Est care au compus, în limba franceză, texte admirabile prin calitate și profunzime... Fie ca literatura să îi apropie pe oameni, îmbogățindu-le spiritul."

Octombrie, 1998 - Dl. Jacques Féron le scrie școlilor participante la concurs: "În numele prietenilor de la "Art Collegium International", vă mulțumesc pentru valoarea participării elevilor dumneavoastră, fără a uita devotamentul și competența simțului artistic al profesorilor care au știut să-i motiveze pe elevi și să-i ajute să se exprime prin arta picturala." În esență, este vorba despre exprimarea plastica, fie ea prin cuvânt ori prin formă și culoare.

Iunie 1998 - aprilie 1999. O expoziție itinerantă prezintă, în orașele Europei, lucrarile premiate. Pe afiș este reprodus desenul elevului Ioan Cojocaru din Borca.

Iunie 1998 - mai 1999. Culegerea de lucrări literare, editată sub patronajul APECH, face înconjurul Europei.

Din umbra, profesorii de limba franceză și cei care realizează educația plastică a elevilor nemțeni, animați și sprijiniți de efortul consecvent al profesoarei Maria Panțiru de la Grupul Școlar "Gh. Cartianu" - președinta comisiei județene de legaturi și schimburi școlare, traiesc febra pregătirilor pentru participarea la ediția 1999 a celor două concursuri.

Înfrățirea dintre județul nostru și regiunea Champagne - Ardenne își regasește dimensiunea educațională.

30 aprilie - 2 mai 1999. Reprezentanții celor două asociații din Franța vin la Piatra Neamț pentru a remite premiile, pentru a organiza expoziția, pentru a participa la un colocviu de poezie și pentru a lansa noi proiecte de dialog internațional. Pentru și pentru ca.

Cronica literar - plastică
de prof. Alina PAMFIL

PROFOREST

Nimic nu poate fi mai fascinant decât universul uman, nimic nu poate fi mai nobil decât străduințile de a-l perfecționa. Iată de ce, elevi și profesori la un loc formează un pulsând arzând în care unii primesc și alții dau ce au mai bun. Așa ajung "apostolii" școlii bogați, într-un acea avere ce-i consacră elitei spirituale cu capital etern la purtător: "în limitele stabilite de propriile noastre aptitudini, trebuie să ne străduim să fim eminenți, să realizăm maximul a ceea ce suntem în stare" (Hans Selye) pentru că "suntem ceea ce facem în mod repetat. De aceea măiestria nu este un act, ci o deprindere" (Aristotel).

Titlul acestui "cuvânt" sper să trezească amintiri plăcute în inimile dumneavoastră legate de chemări la competiții tinerești, încărcate de fair play lansate de liceul nostru: campionatul de fotbal pe teren acoperit "FOREST CUP", campionatul de fotbal între echipele elevilor și cele ale profesorilor, serbări școlare cu antrenante numere de dansuri populare, interpreți vocali și instrumentiști de muzică populară și pop, folk etc.

Aceeași chemare PROFOREST a fost lansată și susținuta cu succes de o delegație de 30 elevi și 5 profesori ce au urmat cursurile Colegiului Southport din Anglia printr-o bursa de studii pe o perioadă de trei săptămâni, în urma cărora au obținut un atestat în baza proiectelor pregătite și prezentate în Anglia și despre care, unii elevi au scris (în limba engleză) la o serie de publicații din Southport.

Dacă iubiți natura și viața, dacă muntele și pădurile vă cheamă, dacă vreți să salvați ecosistemul de agenții nocivi, dacă vreți să vă asigurați o profesie căutată cu o mare flexibilitate și deschidere, veniți la noi! Într-o superbă clădire de patrimoniu, încărcată și înnobilată de vremi, înconjurată de un parc în care veghează castani, plopi, tuya, liliac și trandafiri, deslușesc tainele meseriei de silvicultor, forestier și mecanic 979 elevi, susținuți și sufletește de 82 profesori și maiștri.

Școala noastră are o lungă istorie și o lungă activitate plină de rezultate: Olimpici calificați la faza națională de biologie și geografie, la cursurile pe meserii: tâmplar, sculptor, mecanizator, evidențiați în acțiuni sportive și cultural - artistice, în taberele de creație literară și de jurnalistică în participarea cu proiecte în programele europene de reformă a învățământului românesc: Phare - VET, Leonardo da Vinci, Fundația pentru o Societate Deschisa.

În anul 1948 au luat ființă următoarele școli:

- școala medie tehnică de exploatarea și industrializarea lemnului
- școala tehnică profesională

În noiembrie 1949 s-a înființat școala tehnică profesională de celuloză și hârtie, având-i directori pe d-nii Labiș C-tin și Irimescu Gheorghe.

În anul 1950 a fost transferat Liceul "Polizu" din București, cu profilul industrializarea lemnului, având-l director pe d-nul Drept Ioan.

În 1951 a fost transferată de la Bacău "Școala medie tehnică de celuloză și hârtie".

În 1955 a fost transferată de la Gheorghieni "Școala profesională pentru industrializarea lemnului" cu durata de 2 ani.

În localul școlii a mai funcționat școala medie tehnică, cu profilul celuloză și hârtie, director fiind d-l Pepelea Neculai.

În data de 1.06.1955 s-a desființat școala medie tehnică, înființându-se "Centrul Școlar al Ministerului Industrializarii Lemnului, Hârtiei și Celulozei", cuprinzând următoarele:

- școli profesionale
- școli tehnice de maiștri
- școli tehnice de personal tehnic

În școala mai sus amintită au funcționat ca directori d-nii: Filimon C-tin, Alter Haim, Milord Amilia și Aflorii Neculai.

În cadrul școlii au mai funcționat următoarele școli:

- școala profesională cu durata de 3 ani - profil tâmplărie de mobilă și articole tehnice;
- școala tehnică de maiștri cu profilul - maiștri industrializarea lemnului curs seral, cu durata de 2 ani;
- școala tehnică de personal cu profilul - tehnicieni construcții forestiere.

În anul 1959 școala a fost denumită "Școala Profesională de Industrializarea Lemnului", director fiind d-l Calistru V-le și apoi Popescu Ioan.

În anul 1966 școala și-a schimbat denumirea în "Grup Școlar Forestier" cu profilele de:

- școala profesională de padurari
- școala profesională industrializarea lemnului
- școala tehnică de maiștri
- școala tehnică de personal tehnic

La 1.06.1969, în cadrul Grupului Școlar Forestier, a luat ființă "Liceul Industrial Forestier" cu profilele: silvicultură, exploatare și construcții forestiere, industrializarea lemnului, cu durata de 5 ani.

În prezent școala funcționeaza sub denumirea de Grupul Școlar Forestier având localul în strada Ștefan cel Mare, Nr.67, Piatra Neamț.

Actualul director: Niculina Nița.

Personalități ce s-au format și au trecut prin școala noastră: ing. Doagă Dumitru (fost director și autor de manuale), cadre universitare în Iași, Suceava și Brașov, directorul Direcției Silvice a Județului Neamț, d-nul Neculai Arsinte, ingineri șefi de ocoale silvice și districte, consilieri.

Prof. Niculina NIȚĂ,
director G.S.F.

▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII

130 de ani de lectură publică la Piatra Neamț

În 1869, la Piatra Neamț, ia ființa **Filiala Societății pentru Învățătura Poporului Român**, *bază a Ateneului Român înființat în 1865 la București. Printre fondatorii Ateneului Român se numara și pietreanul V.A. Urechia, inițiatorul atâtor proiecte culturale de dimensiuni naționale: Academia Româna, Universitatea, Teatrul Național, Muzeul de Antichități etc. Reamintim ca societatea a lansat un program de proporții naționale pentru emanciparea și propășirea neamului românesc.*

În cadrul filialei a funcționat prima Biblioteca publica nemțeana. Pe un registru de împrumut publicații, profesorul Constantin Turcu, neobosit cercetator pietrean, găsește însemnarea martor: **"Registru de subscrierea celor ce iau cărți din Biblioteca Societății pentru Învățătura Poporului Român, din Urbia Piatra și județu Neamțu, ca să le cetiască. 1869."**

Din același document, a rezultat că de la 13 mai 1869 până la 29 noiembrie 1875 s-au împrumutat peste 500 de volume, cifra mare pentru acele timpuri când Piatra avea mai puțin de 13.000 de locuitori dintre care doar câțiva zeci știutori de carte.

Biblioteca era construită din donații. O alta însemnare arata ca la 2 genari 1870, Emanoil Luponi dăruiește un mai puțin de 490 de volume din diverse domenii: "cărți religioase 24 vol., didactice 31, științifice 80, legiuiri 76" ș.a.m.d. Catalogul a fost întocmit de către N. Gregorcea, primul bibliotecar pe care îl reține memoria hârtiei. De asemenea, cunoscuții, în epocă, editori craioveni Ralian și Ignat Samitca, realizatori, printre altele, și ale primelor ilustrate (litografii) cu imagini din Piatra Neamț și județ, donează volume ale

carte

tuturor titlurilor editate de ei, ceea ce însemnă zeci și zeci de volume. Alte donații fac de-a lungul timpului Eleonora Albu, Gr. Lazu, D. Vlădoianu, Gr. Vasescu, C. Almașanu, Gh. Gheorghiu, Academia Română, Ministerul Instrucțiunii, Casa Școalelor ș.a.

La 13 mai 1875, M.L. Adamescu, personalitate liberală, viitor primar al Pietrei între 1878 - 1887 și 1896 - 1897, dă aviz favorabil și deleagă pe Em. Leonescu, secretarul general al societății, cu rezolvarea confecționării celor patru dulapuri solicitate de M. Malunga care avea în grijă biblioteca la acea data.

O primă tendință de centralizare a informației se manifestă la începutul secolului. Pe la 1905, Biblioteca Societății pentru Învățatura Poporului Român, la care se adauga cele ale **Ligii Culturale** *și* **Societății Vasile Conta**, *este preluata de către Liceul Petru Rareș, unde se aduna 1.470 de volume fără a lua în calcul cele 32 (treizeci și două) abonamente la ziare și reviste!*

Biblioteca Liceului Petru Rareș, împreună cu cele școlare și cea a Bisericii Sf. Ioan Botezătorul (Mărăței) - pr.V. Vasiliu, asigură mult timp lectura publică și stocarea informației la Piatra Neamț. În 1916, Biblioteca liceului avea 2.030 de volume, orașul având până în 17.000 locuitori.

Vin anii grei ai primului război mondial și Biblioteca ia drumul pribegiei, liceul fiind transformat în spital militar. Abia în 1920 se reia activitatea de informare și formare prin lectură a pietrenilor prin această bibliotecă. Numărul cărților ajunge la 3.427 plus periodice, solicitate în acel an de 2.492 cititori care au împrumutat 11.061 publicații. (Va urma)

Sergiu GĂBUREAC

PAŞI SPRE REFORMĂ

REFORMA DIN NOI

Valoarea faptelor de fiecare zi

Într-o poezie a lui Demostene Botez, cu titlul *Îndemn*, inclusă în multe dintre manualele de citire pentru şcolarii din clasele primare, apar şi versurile următoare: *Când te duci seara la culcare/Şi-ţi pui o mână sub obraz,/Să le întrebi cu-ngrijorare/"Ce-am făcut eu oare azi?"*. Elevii sunt sfătuiţi, pe îndelete, să-şi întocmească seara un rezumat al faptelor de peste zi şi, încetul cu încetul, prin muncă şi gând lor să-şi ridice "un monument". Învăţătorii profită de îndemnul poetului şi fac din această poezie o lecţie plină de sfaturi civice.

Ca adulţi - învăţători/profesori sau părinţi - ne simţim în largul nostru să dăm sfaturi celor mici. Facem adesea apel la exemplul copilăriei noastre, mai grele şi mai plina de ascultare faţă de cei mari de atunci. Iar nu de puţine ori ne înduioşăm singuri faţă de comportarea îngerească pe care o aveam cândva. *Iar acum, pe aceşti copii, pe aceşti tineri... cine să-i mai înţeleagă!?", ne tânguim adesea.*

Mulţi dintre noi, traind gândurile şi faptele de mai sus, nu ne dăm seama de pacatul ridicolului şi demagogiei în care cadem. Îi sfătuim pe alţii să facă ceea ce nu facem noi. Ne dojenim copiii şi şcolarii pentru că pierd timpul cu lucruri marunte, în timp ce noi ne întrecem în discuţii politice sterile sau pe alte teme banale, vizionam la televizor telenovele tâmpe sau alte emisiuni inutile etc.

Tot la fel "chibzuim" timpul şi cu înfăptuirea reformei şcolare: o gândim, o dorim, o aşteptam, o criticam... Într-un cuvânt, o vorbim mereu, dar faptele le tot amânam. Iar atunci când reforma a venit ca o furtuna, i-am gasit toate cusururile: distruge ce a fost bun, ne obligă la prea multa scriptologie, e lipsita de suport material, n-are aderenţă în mediul şcolar.

În loc să ne pierdem timpul şi energia sufletească cu gânduri şi vorbe negative, ce-ar fi oare să încercăm să o facem, fiecare în dreptul lui şi toţi la un loc? În loc de a umbla după modele de planificări şi probe de control, în loc de a plagia gândurile şi ideile altora, ce-ar fi să avem curajul şi responsabilitatea de a da fiecare piept cu Reforma, pe măsura puterilor noastre?

Dar pentru aceasta trebuie să ne organizăm fiecare gândul, cuvântul şi fapta, astfel ca reforma şcolară să o începem cu fiecare dintre noi. Iar pentru a porni hotărâţi pe acest drum, voi îndrăzni să sugerez câţiva paşi:

- **înţelegerea corectă a conceptelor reformei, prin asumarea termenilor, ce-i drept cam livreşti, a cerinţelor şi finalităţilor reformei;**
- **recunoaşterea obligaţiilor pe care le avem fiecare pentru înfăptuirea reformei, în activitatea profesională;**
- **traducerea în fapte zilnice, cu perseverenţă şi încredere, a obiectivelor ce derivă din paşii de mai sus;**
- **autoevaluarea permanentă, făcută cu rigoare şi obiectivitate, a progreselor zilnice, oricât de mici, în modul nostru de a lucra mai bine, mai altfel, mai repede, cu eficienţă.**

Iar după construirea, cu răbdare şi responsabilitate, a unei astfel de strategii de lucru, nu ne rămâne decât să ne exersăm voinţa, cu tenacitate şi încredere, şi să dăm sens şi valoare faptelor noastre zilnice, pentru a fi în acord cu îndemnul poetului: *"Tu să ridici prin munca ta/Şi gândul tău, un monument."*

Dan AGRIGOROAE
Prof. metodist, CCD Neamţ

Noutăţi privind perfecţionarea profesională de specialitate a cadrelor didactice

Recent, la Universitatea de Stat din Bacău - Facultatea de Inginerie, a fost autorizată de Ministerul Educaţiei Naţionale înfiinţarea *următoarelor specializări prin studii postuniversitare cu durata de 1,5 ani:*

- *(1) - Educaţie Tehnologică şi Tehnologii Asistate de Calculator;*
- *(2) - Informatică.*

Susţinerea financiară a studiilor de specialitate se va realiza prin taxe de şcolarizare plătite de cursanţi. Cursurile specializării se desfăşoară pe durata a 3 semestre, cu 14 săptămâni fiecare, forma de învăţământ adoptată fiind **învăţământ de zi cu frecvenţă**. Având în vedere că potenţialii cursanţi lucrează în învăţământ, activităţile didactice se vor realiza prin stagii intensive pe perioada vacanţelor şi pe parcursul a două jumătăţi de zi săptămânal, în perspectiva preconizându-se utilizarea **învăţământului deschis la distanţă**. Finalizarea studiilor se va realiza prin elaborarea unei dizertaţii pentru (1) respectiv a unui proiect de absolvire pentru (2), după care absolvenţii vor obţine un Certificat de Specializare Postuniversitară (conform art.75 din Legea Învăţământului), deci dreptul de titularizare prin concurs pe orice post de profesor de Educaţie Tehnologică şi Tehnologii Asistate de Calculator respectiv profesor de Informatică (conform Legii Nr.128/1997, art.7, alin.1 (d) şi 1 (e)). Desfăşurarea cursurilor se va efectua la Universitatea de Stat din Bacău, sub patronajul Facultăţii de Inginerie, existând 50 de locuri pentru (1) şi 25 de locuri pentru (2).

Selectarea cursanţilor se va face pe bază de concurs, prin aplicarea următoarelor criterii de departajare: media la examenul de licenţă sau echivalentul acestuia, participarea la elaborarea de programe şi manuale şcolare privind Educaţia Tehnologică şi Tehnologii Asistate de Calculator respectiv Informatică, lucrări ştiinţifice publicate, activitatea ştiinţifică în general.

Înscrierea candidaţilor se va face în perioada 25 - 26 august a.c. pentru (1) respectiv 10 - 12 septembrie a.c. pentru (2), între orele 8 - 16 la sediul Facultăţii de Inginerie, strada Mărăşeşti nr.157, Bacău, telefon 034/142411, fiind necesare următoarele documente:

- *Cerere de înscriere;*
- *Copie legalizată a Diplomei de Licenţă sau a altui document echivalent;*
- *Curriculum Vitae;*
- *Copii Xerox după Certificatul de naştere, Certificatul de căsătorie (unde este cazul), Certificatul de pregătire pedagogică (conform art.68 din Legea 84/1995), Certificatul de obţinere a gradului didactic I sau II.*

Afişarea rezultatelor concursului se va face pe data de 27 august a.c. pentru (1) respectiv 14 septembrie a.c. pentru (2), eventualele contestaţii depunându-se la sediul facultăţii menţionate, fiind soluţionate în cel mult 48 de ore de la depunere.

Prof. Univ. Dr. Vasile POSTOLICĂ

DISCIPLINA OPŢIONALĂ - un act de creativitate didactică

Aparţia disciplinelor opţionale reprezintă al doilea pas important pe calea reformei în învăţământ, după cel al manualelor alternative.

Pentru prima dată în cadrul acestei reforme se ia în considerare şi personalitatea unui colectiv şcolar sau al unei părţi a acestuia. Pentru alegerea disciplinei opţionale, curriculum-ul şcolar indică luarea în calcul a aptitudinilor şi pasiunilor adecvate ale elevilor, a disponibilităţilor cadrului didactic, ori a bazei materiale a şcolii.

Dar daca prevederile în acest sens sunt clare şi bine direcţionate, în practică de multe ori lucrurile iau o altă întorsătură. Voi prezenta câteva cazuri care aduc deservicii învăţării şcolare, iar disciplina opţională devine o supraîncărcare sau un balast ineficient pentru elevi.

Astfel, la unele clase s-a propus ca disciplină opţională învăţarea unei limbi străine. Nimic de contestat la început şi, totuşi, nemulţumiri ulterioare pentru părinţi şi elevi. Nu s-a optat pentru o limbă străină pe care o preferau părinţii şi elevii, ci pentru o limbă străină dorită de profesoară. Aţi ghiciti: în joc era titulatura colegei căreia îi scăzuse vertiginos numărul de ore. Ale cui interese le urmărea disciplina opţională în acest caz?

La o altă şcoală, o colegă a ales ca disciplina opţională şahul. Copiii erau foarte bucuroşi, iar învaţatoarea lor era foarte fericită cu alegerea făcută. Curios era doar un mic amănunt (!): colega avea doar vagi cunoştinţe de şah şi se baza pe faptul că va dobândi deprinderi în domeniu odată cu elevii săi. Oare ce performanţe vor atinge şcolarii la această disciplină?

La polul opus se află gradul de responsabilitate al unor colegi care s-au hotărât cu mare greutate asupra unei discipline opţionale. Şi iată ce au luat în calcul, criterii care au fost salutare şi pentru mine.

Mai întâi, cei mai mulţi şi-au făcut, cu sinceritate, o scurtă trecere în revistă a unor pasiuni şi disponibilităţi pentru lucrul într-un anumit domeniu, necuprins de disciplinele şcolare, pe care le-ar putea transmite cu succes şi discipolilor lor. Au făcut apoi un efort de a afla dacă elevii răspund unor astfel de solicitări, dacă-i interesează şi vor lucra cu plăcere în direcţia disciplinei opţionale gândite. Şi nu mai puţin s-a bucurat de atenţie consultaţia cu părinţii elevilor, pentru oportunitatea acestui demers.

Iar roadele eforturilor de mai sus se regăsesc la clasa unei harnice colege, de exemplu, la disciplina literatura pentru copii, prin formarea în rândul elevilor a unor abilităţi de a înţelege scrierile literare dedicate lor şi chiar de a compune poezioare şi scurte poveşti, pe măsura capacităţilor lor. La o alta clasă, unde s-a optat pentru matematică recreativă, şcolarii editează o mica revistă a clasei, în care apar probleme simple şi jocuri recreative, care te uimesc prin prospeţimea şi chiar ingeniozitatea lor.

Iată, aşadar, două feluri de a a vedea rolul disciplinelor opţionale şi de a face din acestea un act de măiestrie şi creativitate didactica.

Înv. Anica HAGIU
Şcoala Nr.10, Piatra Neamţ

ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII

Expoziţia Mircea Răzvan Ciacâru

O expoziţie poate fi o selecţie din opera unui pictor, o pagină de istorie a creaţiei în care o temă sau o idee plastică poate fi urmărită în evoluţia (şi de ce nu, în degradarea ei), după cum ea se poate constitui tot atât de bine într-o etapă de creaţie ancorată într-un timp calendaristic.

O astfel de etapă mi se pare expoziţia din aprilie de la Galeriile "Lascăr Vorel" a pictorului Mircea Răzvan Ciacâru.

Cum e şi firesc, într-o etapă putem întâlni continuarea unor obsesii plastice, descoperirea unor gânduri noi sau introducerea unor elemente secundare ce pot să-şi găsească dezvoltări într-un viitor apropiat.

Gorunde din margine de codru,
.....
ascult cum creşte-n trupul tău sicriul,
sicriul meu,
cu fiecare clipă care trece,
gorunde din margine de codru.

Să fie arborele uriaş desfrunzit o aluzie la Blaga sau pur şi simplu o replică a tabloului "Mathusalem" dintr-o expoziţie anterioară?

Vorbind într-o "schiţă de portret" despre naturile statice ale lui Mircea Răzvan Ciacâru remarcam o "punere în scenă" a obiectelor pictate. Există aşa ceva şi în expoziţia prezentă. Iată însă că apare şi un element nou, juxtapunerea obiectelor pe verticală, într-un fel de olniţe (termenul e impropriu) mai degrabă în câteva decupaje (arbitrare) practicate într-un zid. Aş vrea să urmăresc evoluţia acestei

plastică

compoziţii pe verticală.

Remarcasem în expoziţia trecută o semnătură de autor, un autoportret căruia îi găsisem o semnificaţie. Şi în expoziţia prezentă întâlnim un astfel de autoportret numai că de data aceasta mi s-a părut "aerian": şi la propriu şi la figurat. Tabloul seamănă cumva cu şarada - desen în care se pune întrebarea "unde este vânătorul". Am reţinut observaţia unui om de gust: "Până a nu descoperi autoportretul vedeam cei doi copaci. Acum nu mai văd decât portretul."

Mircea Răzvan Ciacâru iubeşte tablourile. Am mai făcut această observaţie care la prima vedere e superfluă. Dar nu numai pentru că instaurează ordine în spaţiu (orice artist face acest lucru), nu numai pentru rigoarea pedantă cu care mânuieşte pensula ci şi prin grija şi migala cu care realizează ramele - parte integrantă a tablourilor - şi prin felul în care îşi paginează tablourile pe simeză. Depăşind însă observaţiile minore aş risca ideea că însăşi obiectele inerte pictate de pictor răvnesc să devină surse de inspiraţie plastică, exagerându-şi virtuţile: un copac stă picior peste picior, doi copaci "pictează" un portret, freziile impecabile în desenul şi cromatica lor aspiră să răspândească parfum, iar culorile caută armoniile cele mai sigure devenind dulci ca bomboanele fondante.

Mircea Răzvan Ciacâru iubeşte tablourile frumoase şi aerul de imajerie de Epinal nu le lipseşte câteodată.

Ed. COVALI

PAŞI SPRE REFORMĂ

N-am putea oare încerca să-i găsim reformei o motivaţie bazată pe experienţa noastră de elevi, părinţi şi cadre didactice, făcând abstracţie de argumentarea riguroasă, bazată pe politici educaţionale?

Nu cred că am putea uita sentimentul încercat pe vremea când eram elevi, că multe din noţiunile studiate în şcoală sunt inutile, că nu ne dezvoltă capacităţile care ne-ar permite realizarea ulterioară în plan profesional şi adaptarea rapidă la schimbările apărute în societate. Nu cred că am putea uita problema pe care ne-am pus-o adeseori în calitate de cadre didactice: nu cumva ceea ce predăm este prea mult şi fără eficienţă în formarea capacităţilor necesare unui tânăr? Nu cred că am putea uita sentimentul de neputinţă în faţa întrebării puse de şcolarul mic de acasă: "Dar eu când mă mai joc?".

La astfel de întrebări formulate şi reformulate nu am găsit nici astăzi un răspuns complet. De ce? Pentru că reforma în învăţământ depinde de voinţa politică, de politicile educaţionale, dar şi (mai ales) de implicarea cadrelor didactice. Nu se poate face reformă fără cadre didactice motivate din toate punctele de vedere.

Privind la adolescenţii şi tinerii de astăzi ne dăm seama că am produs generaţii uniforme, incapabile să se formeze continuu şi să se adapteze la schimbările rapide ale acestui sfârşit de secol XX. Nu putem reconsidera şi reconstrui situaţia economică a României producând puţini specialişti deosebit de valoroşi, pe care în general îi pierdem pentru că societatea nu le poate oferi ceea ce îşi doresc. Trebuie să ridicăm un număr cât mai mare de elevi la nivelul de elevi buni, să le formăm acele capacităţi şi deprinderi care să le ofere autonomie şi care să le determine capacitatea de a-şi asuma responsabilităţi.

În faţa unor astfel de probleme, reforma din învăţământ şi în învăţământ redevine prioritate naţională şi individuală.

Constatăm că, demarând pe toate planurile, reforma se regăseşte, la momentul actual, prin componentele ei, în diferite stadii de realizare. Acest fapt, la care se adaugă o circulaţie defectuoasă a informaţiei în toate direcţiile şi, nu în ultimul rând, rezistenţa la schimbare a multor cadre didactice, induce senzaţia de inconsecvenţă. Or, reforma este concepută ca un sistem bine articulat. Nu putem accepta numai direcţiile care coincid cu interesele noastre. Pentru a reuşi, reforma trebuie realizată în toate componentele ei. Ca sistem flexibil şi perfectibil, ea trebuie să permită corectarea pe parcurs a deficienţelor sesizate şi asumate ca răspundere directă.

Reforma curriculară este cea mai avansată şi cea mai cunoscută în rândul cadrelor didactice atât prin implicaţiile pozitive cât şi prin cele negative. Datorită unor probleme legislative nerezolvate - statutul clasei a IX-a, acordarea de competenţe cadrelor didactice de a preda mai multe discipline - pentru anul şcolar 1999 - 2000 se aplică pentru clasele I - VIII un Curriculum Naţional modificat faţă de cel iniţial, curriculum aprobat prin Ordinul ministrului nr.3250 din 12.02.1999.

Începând cu anul şcolar 1999 - 2000 demarează şi reforma curriculară în liceu cu aplicarea noului plan cadru pentru clasa a IX-a aprobat prin Ordinul ministrului nr.3207 din 3.02.1999 şi pentru şcoala profesională anul I prin generalizarea experimentului Phare-Vet.

Elementele de noutate aduse de aceste planuri-cadru constau în:

- gruparea disciplinelor pe 7 arii curriculare, arii ce se păstrează pe tot parcursul şcolarizării elevilor, dar cu ponderi diferite: la baza alcătuirii lor a stat principiul ierarhizării curriculare;
- existenţa unui număr minim de ore, obligatorii pe disciplină şi pe arie curriculară, prin care se asigură egalitatea şanselor tuturor elevilor (din cunoştinţele predate în aceste ore se vor efectua evaluările naţionale);
- existenţa unui număr de ore pentru trunchiul extins;
- posibilitatea alegerii unor discipline sau teme (opţionale) în funcţie de interesele şi aptitudinile elevilor.

Aceste ultime două elemente de noutate permit descentralizarea şi flexibilizarea procesului de învăţământ, transformă învăţământul pentru toţi într-un învăţământ pentru fiecare.

Este evident faptul că noul Curriculum Naţional impune modificarea sistemului de evaluare, proces aflat în curs de realizare şi care a creat numeroase dificultăţi de aplicare în acest an şcolar, dificultăţi datorate unor probleme de concepţie dar şi unei înţelegeri defectuoase la nivelul unităţilor şcolare. De aici şi necesitatea unei continue perfecţionări a cadrelor didactice în probleme de metodică şi psihopedagogie, activitate aflată în curs de reorganziare şi care se va realiza sub diverse forme: studiul individual, perfecţionare organizată pe grupuri de interese şi vizând anumite aspecte ale procesului instructiv - educativ (organizare pe module) şi prin grade didactice.

Prin ofertele ei, reforma constituie o provocare la reformare pentru toate cadrele didactice.

Inspector cu perfecţionarea,
Prof. Rodica Anca SAVIN

REFORMA - puncte de vedere

Presa pedagogică din judeţul Neamţ

ARGUMENT

Monografia locală nu consemnează, până în prezent, nici un articol, studiu sau lucrare, care să se refere în mod unitar, la aceasta temă.

De aceea, a scrie astăzi istoria presei locale, în general şi a celei pedagogice, în special, este un act de cultură şi, în acelaşi timp, de mare răspundere ştiinţifica din partea cercetatorului. Facem aceasta menţiune întrucât, despre istoria presei pedagogice nemţene, am studiat un volum mare de publicaţii, din nefericire colecţii incomplete, la Biblioteca Academiei Române din Bucureşti, Biblioteca Centrala "M. Eminescu" din Iaşi, Biblioteca "G.T. Kirileanu" - Piatra Neamţ, la care s-a adaugat o vasta bibliografie referitoare la istoria învaţamântului şi a legislaţiei din România. Cu toate acestea, consider informaţiile incomplete, lasând loc cercetatorilor ştiinţifici de a veni cu completari, atât în presa, cât şi cu ocazia scrierii a noi studii referitoare la presa locala.

Istoria presei nemţene a fost condiţionata, în apariţia şi evoluţia ei, de dezvoltarea învaţamântului primar şi secundar, în a doua jumatate a secolului al XIX-lea şi a existenţei unui numar apreciabil de cadre didactice cu o temeinica pregatire pedagogica, formate la Şcoala preparandala din Iaşi, unde au avut profesori de pedagogie pe Anton Velini (1812 - 1873), Titu Maiorescu (1840 - 1917), Samson Bodnarescu (1840 - 1902), Constantin Meissner (1854 - 1942) şi alte personalităţi de seamă ale învaţământului românesc din acel timp.

Lucrarile cu conţinut "pedagogic" scrise de acesti mari dascăli ai Şcolii normale "Vasile Lupu" din Iaşi, la care se adauga "Elemente de pedagogie practica" (1874) a lui G. Melidon, originar din Roman, fost inspector şcolar, au dat naştere la o puternica mişcare de idei în domeniul instrucţiei şi educaţiei.

"ŞCOALA POPORULUI" - 1871

Este prima publicaţie de orientare pedagogica, aparuta în judeţul Neamţ, ca organ de presă al Societăţii pentru Învăţatura Poporului Român, înfiinţata de Ion Negre, Vasile Văleanu, Em. Halunga, Constantin Manoliu (avocat) şi Mihai Adamescu, judecator - preşedinte, consemnata în istoria presei locale.

Ideile înaintate ale vremii privind educaţia şcolarilor erau susţinute de învaţatori tineri absolvenţi ai Şcolii normale "Vasile Lupu" din Iaşi (denumita la început Şcoala preparandala de la Trei-Ierarhi) cum au fost: Nicolae Barcanu, Grigore T. Stupcanu, Ioan Mancaş, Grinţescu Petru, Alexandru Podoleanu, Constantin Gheorghiu, Gheorghe Cadere (Hangu - Buhalniţa), Teodor Dimitriu, Gheorghe Neculau, Neculai Capiţa, Mihai Lupescu, Teodor Danielescu (Farcaşa), Gh.T. Kirileanu, Mihai Mrejeriu, S.T. Kirileanu, Petru Gheorgheasa ş.a.m.d., unii dintre ei, mari pedagogi, care şi-au înscris numele în istoria învaţamântului primar din România.

Ziarul "Şcoala poporului" din 5 septembrie 1871 a fost scos de marele om de cultura român Lupu-Kostachi, la care au colaborat învaţatori şi juristi, interesaţi în dezvoltarea şi perfecţionarea învaţamântului primar. Articolele: "Sa sprijinim şcoala", "Împotriva amenzilor şcolare", "Metode noi în predarea disciplinelor şcolare", "Primarul din Bodeşti nu sprijina şcoala" ş.a. nu sunt semnate, însa din cuprinsul lor se desprinde preocuparea pentru promovarea unor metode noi în învaţamânt, întarirea procesului de educaţie în şcoli, pregatirea ştiinţifica şi profesionala a elevilor etc. Însă pentru aceasta, trebuiau cunoscute nu numai ideile înaintate ale timpului, formulate de pedagogii Comenius, Pestalozzi şi Herbart, dar mai ales acele cunoştinţe care vizau "cunoaşterea psihologiei elevului".

Dupa cum vedem, "Şcoala poporului", 5 sept. 1871, Piatra-Neamţ, deşi a aparut într-un singur numar, ofera cititorului o serie de informaţii ce ne ajuta la întregirea, la cunoaşterea reala, sub toate aspectele a tabloului şcolii, a mişcarii de idei din domeniul pedagogiei. Influenţata de teoriile pedagogice occidentale, publicaţia nemţeana da la iveala primele manifestari ale unei gândiri în domeniul educaţiei, propri, originale, în curs de închegare, specific româneşti. De asemenea, tribuna cu posibilitaţi de rezonanţa, "Şcoala poporului" marcheaza începutul formarii opiniei favorabile învaţamântului local, atenţionând administraţiile locale comunale, oraşeneşti şi judeţene, pentru a sprijini mai mult şcolile, în asigurarea bazelor materiale.

Constantin PRANGATI

MATERIAL...

ORIZONTAL:

1)Ultimul extemporal al elevului; 2)Linia vieţii (fig.) - Ultimul zvon! - Emisar; 3)Nu-i buna la examen - O simpla întrebare; 4)Începutul şi sfîrşitul cursurilor! - Stea; 5)Întrerupe şirul evenimentelor - Ascunse; 6)Dau frău liber la... peşte - Ultimul examen! 7)Atent la început! - Extrem de lungi; 8)Plin de roade - Îţi aparţine - O nota discordanta pentru femei; 9)Alb ca varul - O recapitulare scurta; 10)Primii la catedra.

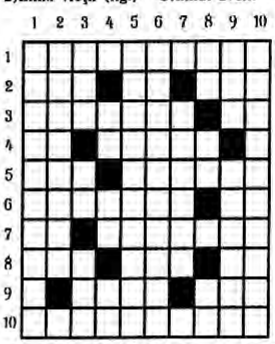

VERTICAL:

1)Biroul cadrelor (pl.); 2)A da patalamale; 3)Facut din mers - Corn fara nici o... îndoiala - Lila; 4)Aplicata pe capete! - Şes! - Masuri iniţiate! 5)Un lucru facut pentru sintetizarea lecţiilor; 6) Data în scop administrativ (var.); 7)Puse în circulaţie; 8)Serviciu ireproşabil - Stau în cuib! - Subsemnatul din letopiseţ; 9) Nu mai scrie acum pentru elevi - Sanatos; 10) Primii ani în învaţamânt.

...DIDACTIC

ORIZONTAL:

1)Spaima elevilor (fem.pl.); 2) Soarele piramidelor - Inox pus la plante tehnice! - Gramada; 3)Prima în...clasa; 4)Corp nestudiat la şcoala, deşi e cel mai important; 5)Spargator - Carte! - "Stele" inconfundabile ale ecranului; 6)Pot fi şi de... cultura! - Dat de exemplu, deşi e cel mai prost!!!; 7)Pinguin - Larg deşi are o gura mica - Unii profesori! 8)Cerc dansant - Sta pe patru picioare; 9)Facute special pentru matematica; 10)Reluare în învaţamânt.

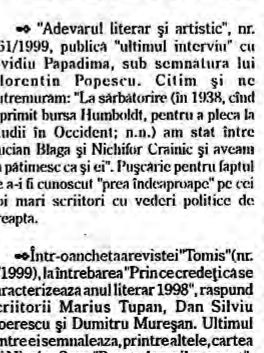

VERTICAL:

1)Dascal autentic!!! (sic); 2)Extras din radacina - Deasupra; 3)Plin de apa - Cuţit cu schepsis! 4)Concentrari... ignifuge!!! - Cursuri; 5)La fix! - Dau la... mâna!!!;6)Teatru local - Folosite pentru atenţie!!!; 9)Sistem eliptic - Floare albastra; 8)Dreptul vegetarian - Intrare în mina; 9)Extrem de des - Şopârla gigant (pl.); 10) Traiesc fericiţi doar o zi! - Mândria noastra populara.

Victor CIUBOTARU

ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII

Revista presei literare

➪ Un document, cutremurator pentru cei care l-au cunoscut şi iubit pe poetul Ion Caraion, publica revista "Romania literara" nr. 13-14/1999. Din cele 12 pagini de "Dosar" ale revistei luam cunoştinţa de doua "note informative", autentice, prin care poetul Ion Caraion, înainte de plecarea sa definitiva din ţara, punea la zid doi mari scriitori din generaţia sa, Monica Lovinescu şi Virgil Ierunca - Un târg murdar facut de cunoscutul scriitor cu autoritatile şi securitatea, pentru a putea parasi definitiv ţara. Mare poet, trist destin!

➪ "În numarul 3/1999 al revistei "Ateneu", prin grija lui Constantin Prangati, se publica câteva pagini din jurnalul lui G.T.Kirileanu din anul 1957. "Bolnav şi neputincios", cum se autocaracteriza marele carturar nemţean, G.T.Kirileanu se bucura de relaţiile pe care le mai avea, prin scris, cu alte mari nume ale culturii romane dinaceavreme.

➪ În revista "Contrapunct", nr. 3-4/1999, o elogioasa cronica literara la ultima carte a poetului Adrian Alui Gheorghe scrie Mariana Filimon. "Lumea, reinventata", cum se numeşte cronica, ne-a încântat, în schimb ne-a deranjat ignoranţa cu care a fost dactilografiat (în mai multe rânduri) numele poetului, particola "de nobleţe" Alui devenind Alin. Despre volumul "Complicitate" a scris în revista "Semne" de la Reşiţa poetul Eugen Evu, iar despre "Titanic şvaiţer" - criticul literar Gheorghe Sfirlea scrie în revista "Unu" din Oradea. Tot la Oradea, în revista "Aurora" Adrian Alui Gheorghe publica un amplu grupaj de versuri.

➪ O cronica la ultima carte a scriitorului Cristian Livescu, "Întâiul Eminescu" am întâlnit în revista Uniunii Scriitorilor, "Luceafarul", sub semnatura lui Dan Stanca. Acelaşi autor semnaleaza cartea şi în Romania libera. O cronica la carte scrie şi Emil Nicolae în revista "Asachi"dinmartiea.c.

➪ În "Convorbiri literare", nr. 3/1999, Adrian Alui Gheorghe scrie despre cărţile a doi colegi de generaţie, clujeanul Radu

literatură

Saplacan şi bucureşteanul Paul Vinicius, iar Daniel Corbu - despre poezia lui Aurel Dumitraşcu. Tot în acelaşi numar citim un amplu studiu despre cartea lui Virgil Nemoianu, "O teorie a secundarului. Literatura, progres şi reacţiune", aparuta la Editura "Univers" în 1997.

➪ "Adevarul literar şi artistic", nr. 461/1999, publica "ultimul interviu" cu Ovidiu Papadima, sub semnatura lui Florentin Popescu. Citim şi ne cutremuram: "La sărbatorire (în 1938, când a primit bursa Humboldt, pentru a pleca la studii în Occident; n.n.) am stat între Lucian Blaga şi Nichifor Crainic şi aveam sa patimesc ca şi ei". Puşcărie pentru faptul de a-i fi cunoscut "prea îndeaproape" pe cei doi mari scriitori cu vederi politice de dreapta.

➪ Într-oanchetaarevistei "Tomis" (nr. 3/1999), la întrebarea "Princecredeţicase caracterizeaza anul literar 1998", raspund scriitorii Marius Tupan, Dan Silviu Boerescu şi Dumitru Mureşan. Ultimul dintreeisemnaleaza, printrealtele, cartea lui Nicolae Sava "Proza, domnilor, proza", de la Editura Axa, ca fiind o apariţie editoriala deosebita a anului - Aşa o fi, numaicavolumulpoetuluiîncauzaaaparut înanulanterior, 1997.

➪ Ultimul numar al revistei "Poezia" (nr. 7/1999), care apare la Iaşi, se deschide cu un interviu acordat redactorului şef al acesteia de catre poetul Adrian Alui Gheorghe. Intervievatul afirma ca "Sînt un supravieţuitor al tuturor razboaielor". O afirmaţie cam pripita, zicem noi.

➪ Sub genericul "Poezia este doar slabiciunea artei adevarate" (un vers frumos!), poetul Emil Nicolae este invitatul de onoare al revistei "Cronica" (nr. 3/1999). Autor a cinci volume de versuri, poetul Emil Nicolae face o prezenţa frumoasa în cele doua pagini de revista. Deosebit de interesante ni s-au parut a fi ineditele din aceasta pagina, poeme care anunţa o viitoare carte "grea". O aşteptam cu încredere.

Nicolae SAVA

CEL CE GÎNDEŞTE SINGUR

Metoda realist empirică în filosofie

În forma sa clasică, empirismul este definit ca fiind metoda după care orice cunoaştere se bazează pe experienţă. Empirismul vizează prioritar acele forme de cunoaştere cu conţinut factual ce ţin, mai degrabă, de realitatea imediată şi gândirea comună.

Această metodă îşi naşte odată cu opera filosofică a lui Aristotel. În teoria sa asupra fiinţei, conceptul fundamental este cel de substanţă urmat de cele de materie şi formă. Pentru Aristotel, substanţa este principiul prim al existenţei, fiind determinându-le în raport cu toate celelalte. Substanţa nu are contrarin, nu admite variaţie de grad, este numeric una, dar admite contrarii. Aristotel atribuie mai multe sensuri noţiunii de substanţă, uneori contradictorii. Prin relevarea lor, el vrea să descopere toate funcţiile substanţei şi manifestările ei concrete în cele mai diverse sisteme. Afirmând că substanţa este fiinţa, Aristotel se întreabă cum poate fi respectată unitatea fiinţei dacă o definim printr-o multiplicitate de termeni? Răspunsul pe care îl propune este că substanţa poate exista atât ca potenţialitate, cât şi ca act. Opinia sa este că potenţialitatea reprezintă un stadiu intermediar între fiinţă şi nefiinţă. Potenţialitatea nu are existenţa proprie şi nu poate fi concepută decât în raport cu fiinţa care împlineşte acest stadiu intermediar, sub forma actului. În concepţia lui Aristotel, cunoaşterea acestei realităţi presupune cunoaşterea cauzelor fiecărei fiinţe. Definind patru tipuri de cauze - materiala, formala, eficienta şi finala - el susţine că atât cauzele interne, constitutive ale fiinţei, cât şi cele externe, care dau forma materiei, trebuie extinse la studiul întregii existenţe.

Distingem totodată faptul că Aristotel nu mai admite planuri de existenţă diferite, ca în schematica platonicianna asupra lumii. Substanţele nu mai sunt nici copii, nici transformări ale principiilor, după cum ele nu mai trec într-un plan de existenţa ulterioara, ca în cazul filosofiei edificate de Platon.

Deşi substanţa este considerată cauză primă şi fundamentală a existenţei, ea se află doar în lucruri individuale, spune Aristotel. Individualul este "subiectul tuturor celorlalte, el fiind singurul care poseda existenţă, ca atare". Prin urmare, în filosofia aristoteliană, primatul este dat de integralitatea ontologica şi nu de anterioritatea logică, ca la Platon. Este negată chiar şi existenţa universului ruptă de lucrurile individuale, conferindu-se prioritate ontologică substanţei, cauza primă a acestor lucruri, dar care nu există separat de ele.

Pe acest fundament teoretic, Aristotel defineşte adevărul ca fiind corespondenţa dintre enunţuri şi starea de fapt a lucrurilor dată de experienţă. Aşadar, cunoaşterea înseamnă căutarea şi descoperirea generalului, general care trebuie să aibă atributul adevărului. Căile şi metodele pe care le propune pentru dobândirea cunoaşterii adevarate sunt logica şi experienţa. Logica va fi înţeleasa ca un mijloc de producere de judecăţi adevarate. Fără logica, crede Aristotel, omul nu poate cunoaşte ceea ce este necesar şi cu valoare universală. Logica, însă, nu se poate exercita în gol, ci ea pleacă de la cunoaşterea intuitiva. În ultimă instanţă, aceasta nu este altceva decât ansamblul propoziţiilor ce enunţă date imediate ale experienţei. Fără îndoială, aceste propoziţii descriu şi însuşiri contingente sau singulare ale obiectelor. Cum însă în obiectele singulare se află şi universalul şi generalul, ele vor cuprinde şi raporturi generale şi necesare. Din senzaţie se poate extrage generalul, susţine Aristotel, deoarece ea îl cuprinde implicit. Instrumentul logic care poate degaja generalul de singular este inducţia, care permite, prin inferenţe succesive, obţinerea de judecăţi tot mai generale care vor constitui ştiinţa propriu-zisă. Ştiinţa superioară este filosofia, deoarece ea se ridică la cunoaşterea primelor principii şi cauze. Pe firul acestui raţionament, putem spune ca, prin metoda sa, Aristotel a intenţionat să edifice un discurs despre ordinea cunoaşterii, inclusiv a celei filosofice, pornind de la ordinea empirică.

Teoremele fundamentale ale empirismului clasic au fost formulate într-o manieră coerentă în filosofia lui J. Locke. În celebrul său "Eseu asupra intelectului omenesc" el îşi propune să examineze facultăţile cognitive ale omului pentru a stabili "originea, certitudinea şi întinderea cunoaşterii umane" (2, p.13). Adversar al doctrinei ideilor înnăscute, el arată că ideile simple se nasc din experienţă prin facultatea perceperii. După celebra sa expresie, la naştere "mintea este oarecum ca şi o coală albă pe care nu stă scris nimic" (2, p.18), iar mintea îşi dobândeşte nenumărata mulţime de idei din experienţă. Aşadar, cunoaşterea prin senzaţie presupune raporturi nemijlocite dintre simţuri şi lucrurile exterioare. La rândul ei, reflecţia constă în perceperea proceselor lăuntrice ale propriei noastre minţi, când ea se îndreaptă asupra ideilor pe care le-a dobândit. În acest sens, Locke argumentează că "asemenea idei sunt percepţia, gândirea, îndoiala, credinţa, raţionamentul, actul de cunoaştere, actul de voinţă şi toate acţiunile felurite ale propriei noastre minţi..." (2, p.84).

Întemeind cunoaşterea pe experienţă, Locke consideră că ideile complexe sînt alcătuite din idei simple. Cu toate că afirmă puterea gândirii în generarea ideilor complexe, ea este redusă la o mecanică proprie de unire a ideilor simple. În cazul în care corespund realităţii, ideile complexe surprind complexitatea lumii reale, dar numai sub aspectul asocierii şi disocierii proprietăţilor ei fenomenale, copiate de ideile simple. În cazul în care sunt formate independent de realitate, ideile complexe nu mai exprimă decât propriile posibilităţi ale minţii, conchide Locke.

Din arhitectonica ideilor sale filosofice, putem distinge următoarele presupoziţii ale empirismului: a)existenţa unei cunoaşteri senzoriale nemijlocite, independente de structurile subiectului cunoscător; b)cunoaşterea prin simţuri este rezultatul înregistrării de către subiect a acţiunii obiectului; c)în procesul cunoaşterii, subiectul este asimilat cu o poziţie de receptor pasiv, doar obiectul manifestându-se activ; d)în linii generale, cunoaşterea apare ca o imagine a realităţii exterioare fiind restrânsă în principiu ideea de activitate a subiectului cunoscător.

Puse cap la cap, aceste presupoziţii constituie, paradoxal, punctele slabe ale empirismului, criticile de reprezentanţii diferitelor curente de gândire raţionalistă. În ultimă analiză, programul explicit al empirismului consta în derivarea pe cale inductivă a conceptelor şi propoziţiilor ştiinţei pornind de la datele sensibile. Odată admisă această origine a ideilor ce formează materia primă a cunoaşterii, o serie de promotori ai empirismului susţin că adevărul enunţurilor factuale poate fi stabilit doar pe cale inductivă, pornindu-se de la experienţe particulare. Dincolo de variantele sale, empirismul are ca paradigmă tendinţa de a porni de la datele ştiinţei experimentale.

Dobândirea cunoaşterii ca proces gradual se face în raport cu posibilităţile experimentului şi corecţiile permanente ale datelor cunoaşterii. Din punctul de vedere al epistemologiei apare însă o problemă crucială. Ea se referă în esenţă la întemeierea obiectivităţii şi certitudinii datelor senzoriale în raport cu dificultăţile explicative privitoare la geneza şi structura abstracţiilor teoretice, ştiinţifice şi filosofice. Pe de altă parte, metoda realist - empirică, cel puţin în forma sa tradiţională de expunere, pare să includă o concepţie necritică a cunoaşterii după care propoziţiile descriu fapte ca atare, ignorând astfel prealabilul în cunoaştere.

Prof. Dr. Matei SIMANDAN
CCD - Arad

Bibliografie

1. Anton Dumitriu - Homo Universalis. Editura Eminescu, Bucureşti, 1990

2.John Locke - Eseu asupra intelectului uman, vol.I, Editura Ştiinţifică, Bucureşti, 1961

3.Vasile Muscă - Introducere istorică în filosofie, Editura Argonaut, Cluj-Napoca, 1996

4.Gh. Vlădescu - Filosofia în Grecia veche, Editura Albastros, Bucureşti, 1984.

Metaforă, simbol, mit în poezia eminesciană

Începând cu acest număr publicăm în serial fragmente din cartea "Metaforă, simbol, mit în poezia eminesciană" a profesorului Mircea Eduard Bălan, de la Liceul teoretic Calistrat Hogaş din Piatra Neamţ.

Lucrarea este o nouă lectură a poeziei lui Mihai Eminescu, dintr-o perspectivă originală şi actuală şi va vedea în curând lumina tiparului. Actualitatea unei astfel de lecturi este cu atât mai evidentă, cu cât o serie de tineri critici încearcă în mod lamentabil să conteste supremaţia poetului naţional, fixată de Titu Maiorescu încă din 1889 în studiul profetic "Eminescu şi poeziile lui". Această nouă lectură a liricii marelui poet este un bun instrument de documentare pentru profesori şi elevi.

Cartea cuprinde un capitol introductiv de repere teoretice asupra celor trei elemente componente ale nucleului poetic + metafora, simbolul şi mitul -, urmărind evoluţia diacronică şi sinteza sincronică din capodoperă. În final sunt sugerate căi metodologice noi de receptare optimă a poeziei poetului neperechе.

Prof. Ştefan CORNEANU

Capitolul 1

REPERE TEORETICE

Tudor Vianu considera ca "metafora este poezia însaşi", situând-o astfel în nucleul expresiei poetice. Aceeaşi opinie o au şi cercetatorii straini contemporani. Elstrer susţine ca "fara apercepţie metaforica, poezia încetează sa mai fie poezie". Rene Wellek şi Austin Warren subliniaza ca "sensul şi funcţia literaturii se afla în metafora şi mit". La noi, Lucian Blaga considera mitul ca o înflorire a metaforicului, iar metafora şi stilul ca fiind doua aspecte esenţiale ale creaţiei literare.

Datorita acestei naturi esenţiale de nucleu al substanţei lirismului poetic, metafora a fost înţeleasă de-a lungul timpului, din antichitate şi pâna în contemporaneitate, în funcţie de conceptia privitoare la natura artei şi a literaturii.

Grecii cunoşteau ideea de frumos şi de mimesis ca doua entităţi distincte şi fara vreo legatura între ele. Mimesisul este prima grupare a diferitelor arte într-un concept.

Aristotel critică, în *Poetica*, negaţia rigorista a artei, făcută de Platon, care afirma ca opera artistica ar fi o umbră a umbrelor Lumii Ideilor esenţiale. Aristotel susţinea ca imitaţia este caracteristică oamenilor încă din copilarie, pe când animalele nu imită. Imitând, oamenii cunosc. Imitaţia naşte plăcerea cunoaşterii. Placerea este deci, în mimesis, bucuria de a cunoaşte. Continuând aceste teme, Benedetto Croce îi socoteşte pe Aristotel un hedonist, dar şi un moralist al esteticului, deoarece prin teoria catharsisului, punea în evidenţa funcţia etica a tragediei. Stagiritul susţine, în lumina teoriei mimesisului, ca metafora aduce faptul în faţa ochilor şi ca obiectele devin vizibile ochiului omenesc, când sunt prezentate în acţiune.

Termenul *metaforein* îl cunoaştem de la greci cu sensurile: a duce dincolo, a duce încolo şi încoace. Autorii latini din Evul Mediu şi de mai târziu traduceau termenul prin *translaţie, transport*; astazi are sensul de *transfer*, în înţelesul ca "metafora este rezultatul exprimat al unei comparaţii subînţelese".

Confundând literatura cu expresia oratorică sau socotind-o un artefact, Cicero în *De Orato*, considera metafora un produs al unui transfer de noţiuni, o operaţie logică, izvorâta din necesitatea oamenilor de a numi, orin expresii vechi, noţiuni nou aparute în viaţa lor. Mai târziu, dintr-o necesitate estetica, metaforele devin podoabe ale desfatarii retorice. La fel, Quintilian considera ca metaforele însufleţesc obiectele sau prezinta ca neînsufleţite fiinţele.

Insistând asupra funcţiei sensibilizatoare a metaforei, teoreticienii antici, şi mai ales Cicero, au subliniat stralucirea, relieful în exprimarea concisa a ideii, obţinute prin utilizarea metaforei, pornind de la principiul *ut pictura poesis*, principiu ce nu distingea între artele succesiunii şi artele simultaneităţii (distincţie facuta de Lessing în *Laocoon*).

Considerând în continuare opera literara un artefact, toate vechile poetici considerau metafora o podoaba a stilului. Însuşi Dante Alighieri socotea ca arta este un veştmânt de frumuseţe peste concepte. (va urma)

Mircea Eduard BĂLAN

▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII

Serile muzicale ale Colegiului de Muzică

Prima seară s-a întâmplat în 3 octombrie 1998 şi a marcat inaugurarea Colegiului Universitar de Muzica din Piatra Neamţ. Grupul vocal instrumental "Icoane" al Academiei de Muzica "Gheorghe Dima" Cluj Napoca a propus atunci un recital de folclor tradiţional românesc aparţinând teritoriului dialectal - Banat, în care s-au spus cântece haiduceşti, de mireasa, de catanie, bocete şi jocuri. Vocile soliştilor Ioan Bocşa, Delia Irimie, Gabriela Maier, Gabriela Iuga, Teodora Zarnescu, Ciprian Mariş, Adrian Iercoşan, vioara lui Ovidiu Barteş şi a Doinei Haplea, naiul Oanei Lianu, au reaşezat la locul cuvenit autenticul cântec popular care, spunea Bela Bartok: "Este tot ce se poate închipui mai desavârşit şi mai variat în ceea ce priveşte plăsmuirea artistica".

A doua seară, 15 decembrie 1998, a reunit în Sala Prefecturii toţi studenţii Colegiului care, împreună cu la fel de tinerii lor profesori - Kallo Ildiko, Delia Irimie şi Ionică Pop - s-au prezentat pentru prima oară în faţa publicului în Concertul de Crăciun. Sărbatoarea naşterii Domnului a fost celebrată de protagonişti prin includerea în repertoriu a unor fragmente din "Oratoriul de Crăciun" de J.S. Bach şi a colindelor scrise de T. Brediceanu, D.G. Kiriac, Gh. Cucu, Gh. Dima, I. Pop, A. Stroici (prime audiţii absolute).

Lunii ianuarie, în ziua de 21, i-a aparţinut **a treia seară**, în care tânarul chitarist Constantin Andrei, asistent Universitar la Colegiul Universitar de Muzică Piatra Neamţ a încântat auditoriul cu un program divers, parcurgând o gamă largă de culori specifice nobilului instrument. Începând cu J.S. Bach, continuând cu H. Villa-Lobos, A. Piazolla, I. Albaniz, E. Granados, D. Bogdanovic şi încheind cu A. York, invitatul serii a reuşit să transmită celor prezenţi în Sala tapiseriilor a Muzeului de Artă o stare de linişte şi bucurie.

Şi a fost să fie **a patra seară**, 22 februarie 1999, dedicată celui mai delicat instrument: vocea umană. Deja binecunoscute melomanilor nemţeni, soprana Georgeta Stoleriu şi pianista Verona Maier au susţinut un recital de lieduri din creaţia lui G. Faure, E. Satie, F. Poulenc, T. Brediceanu şi G. Enescu, admirabil interpretate, cu distincţie şi profesionalism, căldură şi dăruire, purtând permanent pecetea justeţei actului artistic.

Într-o **a cincea seară**, într-un 18 martie ploios şi rece, l-am cunoscut pe Szekely Attila, student al Academiei de Muzică din Cluj Napoca. Abordând un repertoriu extrem de pretenţios, tânărul pianist a convins nu doar prin rafinamentul interpretării unei sonate de W.A. Mozart şi a "Şase preludii" de Cl. Debussy ci şi prin vigoarea susţinerii emoţionale în Sonata cu marş funebru de Fr. Chopin şi Studiu transcedental de Fr. Liszt.

A şasea seară, prima din luna aprilie, a avut ca oaspete o studentă a Universităţii de Arte "George Enescu" din Iaşi - Monica Irina Asimionesei - discipolă a asist.univ. Ioan Florin Diaconu. Propunându-şi un program care a cuprins lucrări din sec.XIX şi XX, solista a depaşit cu dezinvoltură dificultăţile tehnice şi a demonstrat înalta calitate a învăţământului muzical ieşean.

În curând, **a şaptea seară**, într-un 10 mai regal, ne-o va face cunoscută pe soprana Anastasia Buruiană acompaniată la pian de Adela Bihari, într-un recital care va cuprinde arii din opere.

A rememorat pentru dumneavoastra cele mai frumoase momente ale Colegiului Universitar de Muzică Piatra Neamţ, "Stagiunea muzicală 1998 - 1999".

Mihaela SPIRIDON

TABLETE

▼ Numai unul poate ocupa locul unu. Uneori niciunul. Nici nu se mai fac urări în acest sens.

▼ Numai unii se înscriu. Dintre ei, numai unii se pregatesc intens, alţii mai puţin sau deloc. Dintre ei, câţiva participa.

▼ Numai unul câştiga. Uneori, niciunul. Ceilalţi cred ca pierd. (Li se) pare ca politicul hotarăşte.

▼ Olimpismul rezista, dar nu se (mai) puncteaza participarea.

▼ Ceilalţi se simt nedreptaţiţi şi contesta totul şi pe toţi.

Nostradamus prezice că, după Reforma, vom fi învaţat să concurăm şi să (nu) câştigăm, fara ca aceasta sa insemne că (ne-)am pierdut. Poate vom fi înţeles ce înseamnă a concura, a conlucra, a contribui (cu tributul personal) şi, poate, a convieţui.

În numărul următor:
CONCURS ***CATEGORIA COPII ŞI JUNIORI.***

va fi foarte greu sa gasim ceva. Nici una dintre instituţiile noastre medievale nu are nimic comun cu Roma. Domnia, instituţia centrala, nu seamana deloc cu Republica - ce a facut gloria Romei - şi mai puţin cu Principatul sau Imperiul. Armata, fie oastea cea mare, fie oastea cea mică, n-a preluat nimic de la organizarea legiunilor, iar dregatorii din sfatul domnesc pot fi asimilaţi cu orice, dar nu cu magistraţii romani. De altfel, întreaga societate românească medievală dovedeşte ruptura de Roma. Adevarata Roma, pe patul de moarte, a generat feudalismul aşa cum s-a constituit el în Occident - nu întâmplător aici se manifesta din timp în timp dorinţa de refacere a imperiului -, în timp ce la noi s-a format o societate pe care - poate, puţin exagerat - Nicolae Iorga o numea "societate ţarăneasca". De ce insist asupra evului mediu? Pentru ca numai atunci se putea manifesta moştenirea romana, la începutul acestuia s-au format popoarele de azi şi tot atunci s-a conturat spiritualitatea acestora. În epoca moderna şi dupa, s-au preluat unele modalităţi de organizare politica ce pot fi susceptibile de legaturi cu tradiţia romana, dar ele au venit via Apus şi, nu întâmplător, au iscat celebrul scandal al "formelor fara fond".

Al doilea element ar fi creştinismul. Cu siguranţa, Paul Valéry se referea la catolicism, pentru ca ortodoxia, mult mai apropiata de creştinismul primelor secole şi, deci, mai dreapta, mai puţin alterata, dupa cum o sugereaza şi etimologia sa, este, totodata, şi mai puţin apostolica, or la un astfel de creştinism apostolic şi acaparator se referea Paul Valéry când spunea: "în timp ce cucerirea romana nu a interesat decât pe omul politic şi nu a orientat spiritele decât în habitudinile lor exterioare, cucerirea creştina vizeaza şi atinge adâncurile conştiinţei", ale unei conştiinţe pe care o face Roger Caillois: "În Occident succesiunea evenimentelor este conceputa ca rectilinie... În Orient, dimpotriva, conceptia asupra timpului este voit circulara şi poate fi considerata o transpunere a succesiunii anotimpurilor la scara duratei lumii." Timpul, vazut circular, presupune revenirea, revenirea implacabila şi ce altceva decât implacabilul ni-l sugereaza *Miorita* sau "bietul om sub vremi" al

EUROPENISMUL NOSTRU – O CERTITUDINE?

"avea datoria s-o facă universală". Iata de ce opţiunea noastra spre ortodoxie a fost de natură sa ne îndepărteze de Europa, în accepţiunea pe care i-o da autorul francez, şi sa ne apropie mai mult de spiritualitatea orientala. Nu vreau sa spun cu asta ca ortodoxia ar fi mai apropae de religiile Orientului decât de celelalte rituri creştine, dar nu pot sa nu constat ca în conştiinţa românească ortodoxia şi vicisitudinile istoriei - poate - au determinat o percepţie a timpului (adică a istoriei, a pe-trecerii prin lume) după model oriental. Aceasta, bineînţeles, daca acceptam distincţia pe cronicarului?

Cred ca noi românii suntem mai aproape de divinitate decât este azi sau a fost vreodată Occidentul, dar prin asta ne dovedim şi distanţa de greci. Grecia lui Paul Valéry nu este cea a fanarioţilor, pe care am cunoscut-o atât de bine şi ale carei influenţe nici nu trebuie demonstrate, ci este Atena lui Pericle, a lui Socrate, Platon şi Aristotel, adica acea Grecie valorificată de Renaştere. Dacă noi nu am cunoscut Renaşterea decât tangenţial este pentru ca spiritualitatea românească n-a manifestat niciodata predilecţie pentru raţionalismul ce i-a caracterizat pe anticii greci şi care a dat imboldul Europei, acelei Europe care avea sa devanseze restul lumii şi sa-l supuna mai târziu prin forţa raţiunii sale. Acea Europa unde a aparut conceptul de "progres", necunoscut tuturor celorlalte zone de spiritualitate.

Daca din punct de vedere economic şi politic ar trebui sa ne mobilizam pentru a intra în Europa, lucru evident, din punct de vedere spiritual nu cred ca ne-o dorim şi nu cred ca este posibil, cum nu cred nici ca e rau ca nu suntem acolo. Ceea ce-mi este însa foarte clar e ca neacceptând o realitate nu suntem cu nimic mai patrioţi şi, cu siguranţa, nu vom câştiga nimic. Nu cred ca japonezii sau chinezii se cred europeni sau ca sufera pentru ca spiritual, şi nu geografic, nu sunt. De altfel, nici rusii nu sunt europeni, ceea ce nu-i face mai puţin mândri de locul şi rolul lor în lume, neputând sa nu încerce sa concureze din toate puterile şi cu toate mijloacele copilul teribil al spiritului european, care este America. Şi, pentru ca veni vorba de America, şi mexicanii traiesc în America de Nord, dar au lasat vecinilor lor apelativul de nord-americani, optând pentru cel de latino-americani, pentru ca spiritual fac parte din acea zona. Vreau sa spun ca geografia n-a avut niciodata prea mare relevanţa în domeniul spiritului şi ca a-ţi recunoaşte apartenenţa spirituala nu este nici o ruşine.

UMOR DIDACTIC

Scandal mare într-o clasa. Directorul este chemat de urgenţa şi cînd intra în clasa respectivă, îşi pune mîinile în cap: urlete, caiete şi cărţi zboara prin aer, pe catedra se tavalesc doi, elevii stau cu picioarele pe banci, jale mare. Atunci directorul pune mîna pe cel mai recalcitrant, care urla mai tare şi îl da afara din clasa. Reuşeşte cu greu sa restabilească ordinea şi se răţoieşte la elevi:

-Pentru numele lui Dumnezeu, unde este domnul profesor?

-Tocmai l-aţi dat afară...

***

-Bula, ce aţi facut azi la chimie?

-O bomba.

-Interesant. Mîine ce o sa vă mai înveţe la şcoala?

-Care şcoala?

***

Profesorul întreaba o studenta la filozofie, care zgribulea într-o staţie de tramvai:

-Există vreo diferenţă între profesor, student şi tramvai?

Vînata de frig, aceasta răspunde profului:

-Între profesor şi student nu. Sub tramvai însă nu m-am culcat încă.

***

Lecţie de religie la şcoală:

-Bulă, spune-mi cîte porunci sunt?

-Sunt 10, doamnă profesoară?

-Bine. Ce se întîmplă dacă tu calci o poruncă?

-Mai rămîn 9!

***

Un elev se prezintă la medicul dermatolog:

-Dom' doctor, să fie din cauza frigului?

-Mai degrabă cred că ai avut un contact sexual cu o persoana necunoscuta...

-Exclus, dom' doctor, pe ea o cunoaşte jumătate de liceu!

***

Profesoara le spune copiilor, la terminarea orei de geografie:

-Şi nu uitaţi copii, mîine la orele 10,45 veţi putea vedea o eclipsă totală de soare...

-Pe ce canal se transmite? întreabă Bulă.

***

Profesoara le cere elevilor să scrie fiecare în caiet numele a 11 personalităţi.

-Ai terminat aşa repede, Bulă? întreabă mirată profesoara.

-Nu. Dar nu ştiu pe cine să-l pun mijlocaş...

***

-Bubulina, dacă o să fii în continuare neascultătoare şi nu o să înveţi, mama ta cred că o să te schimbe cu un alt copil, mai bun! amenintă disperată învaţătoarea.

-Aiurea! Cine-i prost să dea un copil bun... pe unul rău?

***

-De ce l-aţi dat pe Bulă afară din clasă? întreaba directorul pe diriginţă. E un ger de să nu dai un cîine afară...

-Ştia o groaza de cîntece porcoase.

-Ţi le-a cîntat?

-Nu. Le fluiera...

***

-Profesoara noastră de chimie nu ştie nimic!

-De ce Bulă?

-Ne-a spus că apa n-are culoare, n-are gust, n-are miros!

-Şi nu-i aşa?

-Pe naiba! I-am pus tatei în bere două pahare de apă şi m-a bătut de m-a rupt...

***

-Bulă, de ce-ai lipsit ieri de la ore?

-Mi-a murit bunica!

-Bine. Să nu se mai repete!

Mihai ILIESCU

PUNCTE DE VEDERE

INTELECTUALITATEA – cea mai imprevizibilă categorie socială

Chiar dacă în momentele de vârf ale desfăşurării mitingului în faţa Casei de Cultură erau între 4.000 şi 5.000 de oameni, între ei ne regăseam foarte puţini dintre lucrătorii din învăţământ, ceea ce, trebuie s-o recunoaştem, pentru noi n-a prea fost o reuşită.

De unde se vede că "interesul poartă fesul" adică neincluderea unor revendicări clare pentru învăţământ în Platforma Program a Confederaţiilor Sindicale a fost semnalul de diferenţiere a mişcării sindicale din învăţământ faţă de mişcarea generală din ţară.

Se verifică, oare a câta oară, că intelectualitatea este cea mai imprevizibilă categorie socială, cea mai fluctuantă ca unitate şi forţă de acţiune.

De aceea credem că trebuie puse şi, în măsura în care e posibil, clarificate, unele probleme de principiu, în lumina cărora să fie concepută şi organizată mişcarea sindicatelor din învăţământ pe perioade mai scurte sau mai lungi de timp, cu rezolvări imediate sau îndepărtate.

Prima dintre acestea se referă la măsura în care problemele grele şi grave cu care se confruntă învăţământul pot fi puse şi soluţionate separat de către puterea legislativă şi executivă, sau ele trebuie obligatoriu raportate la situaţia gravă pe plan economic şi social a ţării şi soluţionarea lor este numai în funcţie de acestea.

O dilemă a tranziţiei ÎNTÂI ÎNVĂŢĂMÂNTUL ŞI APOI ECONOMIA SAU INVERS?

Un alt aspect al aceleiaşi probleme este legat de prioritatea de rezolvare, mai întâi învăţământul şi apoi economia, sau invers? Şi numai în funcţie de soluţionarea acestora trebuie pusă şi clarificată, Reforma din învăţământ, etapizată pe o anumită perioadă şi dezbătută cu toţi cei care o realizează, nu o reformă forţată prin ordine, dispoziţii şi reglementări ministeriale, inspectoriale sau directoriale.

Şi pentru că tot ne-am propus să "luăm taurul de coarne" cea mai arzătoare întrebare a noastră ar fi următoarea: Ce vrem noi, cei din învăţământ în momentul de faţă, în situaţia actuală a ţării?

Salarii mai mari nu ni se pot da, condiţii mai bune în şcoli de asemenea, dar dispoziţii, ordonanţe, regulamente şi instrucţiuni de aplicare, cât se poate.

Răspunsul, deşi simplu şi limpede pentru toţi, este îngrozitor de complicat şi, mai ales, de acoperit prin fapte.

Vrem un nivel de viaţă decent, mai bun, într-o ţară liberă şi guvernată de lege.

Şi pentru că noi suntem "Ai şcolii" vrem o "Şcoală ca o biserică", curată şi respectată în care toţi să fie trataţi cum se cuvine şi să găsească ceea ce caută. Dar oare e cineva în această ţară care să nu dorească acest lucru? Şi atunci dacă toţi iubim şi dorim libertatea şi belşugul, cine ne împiedică să le şi realizăm? Probabil ceva, undeva, nu funcţionează. Undeva ceva e putred.

Răspunsurile le puteţi da fiecare dintre dumneavoastră.

Sau poate cei 15.000 de specialişti ai puterii identificaţi pe domenii şi probleme nu şi-au găsit încă locuri de muncă, sunt în şomaj tehnic, sau poate grevă generală?

"E ceva putred în Danemarca!"

Poate gândim şi vorbim prea mult şi nu mai avem timp să şi facem ceva!?..

Poate am început să construim casa de la acoperiş şi nu de la temelie? Poate nici măcar n-am stabilit bine ce casă vrem să construim, pentru cine o construim şi cu cine o construim.

Sau poate şi mai simplu, luaţi cu vorba şi vorbele, sau uitat că pentru a face pâine, avem nevoie de grâu, ca să avem grâu e nevoie să arăm şi să semănăm, iar ca să semănăm şi să arăm avem nevoie de uneltele şi mijloacele de muncă agricole ale deceniului zece al acestui mileniu şi nu de cele ale începutului de secol.

Şi iată că atunci, vrând cu orice preţ să realizăm totul, adică o revoluţie complexă de la socialism la capitalism, cu toate reformele complexe şi esenţiale din toate domeniile, în aceeaşi perioadă de timp, zece ani n-am reuşit să facem nimic.

"Şi atunci", vorba unui mare prozator ajuns mic, "i-am condamnat pe toţi la moarte!".

Cu îngăduinţa şi bunăvoinţa dumneavoastră, a cititorilor, nu ne vom opri aici şi, în numerele viitoare, vom încerca să combatem "pe felii şi feliuţe".

NUMĂRUL SACRU

Încă din antichitate, numărul şapte se bucura de un prestigiu deosebit, fiind considerat "numar sacru". Iata câteva exemple care-i pun în evidenţa simbolismul:

CEI 7 ÎNŢELEPŢI:

Tales din Milet - Pittacos - Bias - Cleobul - Mison (sau Periandru) - Chilon - Solon.

CELE 7 PĂCATE CAPITALE:

Zgârcenia - Pizma - Trufia - Lenevia - Desfrânarea - Lacomia - Mânia.

CELE 7 VIRTUŢI:

Înţelepciunea - Dreptatea - Curajul - Cumpătarea - Credinţa - Nădejdea - Iubirea.

CELE 7 MINUNI ALE LUMII:

Piramida lui Keops - Gradinile suspendate din Babilon (ale Semiramidei) - Statuia lui Zeus din Olimpia - Templul zeiţei Artemis din Efes - Mausoleul din Halicarnas - Colosul din Rhodos - Farul din Alexandria. ***(Gh. AMAICEI)***

LA ORE (Rebus criptografic) 7; 2; 5

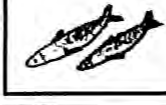

EXTEMPORAL (Rebus criptografic 7; 2; 4)

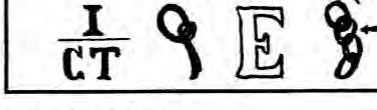

Victor CIUBOTARU

CUM SĂ DEVII MEMBRU AL CLUBULUI DIRECTORILOR

colocviu managerial

CORUL: Vrem sau nu, ne place sau nu, ajuns-au vremurile sa oferim şi, dintre mai multe variante, să se aleagă. Concurenţa este deja un fapt, termeni ca *mediu concurenţial, resurse limitate, marketing educaţional, ofertă, grup-ţintă, analiza şi cunoaşterea orizontului de aşteptare, nevoi (cu sau fără grijă)*, nemaimirând pe nimeni.

Dorinţa, voinţa şi putinţa, iubirea, refuzul şi ura ori alte mofturi au fost deja trecute pe lista neagra a manifestărilor subiective ale subiectului, cele de care s-a ocupat o ştiinţa marginală şi marginalizată - sociologia -, al carei potenţial subversiv a fost accesibil unui număr mereu mai restrâns de iniţiaţi.

Au trecut mai mulţi ani şi revoluţia în domeniul învaţarii şi exersarii disciplinelor (socio-)umane, al alfabetizarii pe tărâmul autocunoaşterii, al socializarii ori al relaţionarii, al independenţei necesare individului pentru a putea, în sfârşit, deveni (inter)dependent în contextul social, revoluţia, spuneam, nu a avut loc înca. Exista însa semnele unei evoluţii, mai mulţi paşi s-au parcurs deja.

CANDIDATUL LA (*neabdător*): **Cam lunga şi stufoasă introducere. Eu vreau să ştiu care este structura unei oferte şi să am indicaţii precise asupra elementelor de conţinut a căror importanţa să-mi asigure succesul la un posibil concurs de directori şi cu directori.**

SFĂTUITORUL DECENT (*cu rabdare*): Structura este şi ea importanta, dar, la fel de important (daca nu mai ales) este ca oferta să-şi merite numele, să te re-prezinte ca personalitate, prin percepţia asupra specificului şcolii, prin puterea de analiză, creativitatea, capacitatea ta de a identifica problemele - cheie şi de a **oferi** soluţii. Vorba românească: *mulţi văd, puţini cunosc*. Şi mai puţini recunosc. Şi dintre aceştia este bine **să se aleagă** directorii.

CANDIDATUL LA (*ferm*): **Nu sunt (deloc) mulţumit de ceea ce-mi spui. La o primă vedere şi auzire, sunt generalităţi, îndeobşte cunoscute.**

SFĂTUITORUL DECENT (*tot cu răbdare, dar ferm*): Fie. Să luăm atunci, de pildă, analiza SWOT. Ca şi altele precum PEST, ea reprezintă un set de modalităţi curente de studiu al eficienţei instituţiilor şi organizaţiilor. Iniţialele englezeşti ar corespunde în româneşte noţiunilor de **puncte tari** (STRENGHT), **puncte slabe** (WEAKNESS), **oportunităţi** (OPPORTUNITIES) şi **riscuri** (THREATS). Cum nu vreau să fiu plicticos, poţi aborda în linişte bibliografia în domeniu, ajutându-te (şi) singur.

CANDIDATUL LA (*şovăie*): **Da, ar fi ceva. Sunt, totuşi, nemulţumit. E încă prea general şi ajutorul puţin substanţial.**

SFĂTUITORUL DECENT (*se încruntă*): Dar e firesc. De altfel, ar fi trebuit sa exersezi acest tip de analiza înainte de a-ţi fi redactat *curriculum-ul vitae*. Doar daca nu l-ai *compus*. Daca ai fi trait şi acţionat într-un mediu care recompenseaza sinceritatea şi eforturile de identificare a problemelor şi de elaborare a unor soluţii la un moment dat incomode... Poţi sa spui ceva (sau totul) despre şcoala ta?

CANDIDATUL LA (*nu se poate încrunta*): **Pot să spun ce-a fost, ce este şi ce vreau eu să fie.** (*Sfătuitorul decent se miră: Ttttt...*). **Şi ce poate fi. Ce să fac, să scriu un roman?!**

SFĂTUITORUL DECENT (*cu speranţă*): Vezi ca-ncepi sa devii director? Pentru a avea însa cât mai multe şanse, trebuie sa scrii măcar un scenariu pe care să fii în stare să-l regizezi în aşa fel încât filmul să fie un **succes de public.**

CORUL (*cu competenţă*): Ştiut este care ar fi profilul de competenţa al unui manager autentic. (*Scandează*):

*** sănătate de fier şi nervi de oţel**
* motivaţie personală (*prin apropiere*)
*** cunoaşterea cerinţelor, recte Fişa postului** (*JOB DESCRIPTION*)
*** abilitatea de a analiza, prevedea şi**, mult mai apoi, **a aprecia**
* abilitatea de a organiza şi conduce
* capacitatea de informare, de antrenare şi, abia mai apoi, **de adaptabilitate**
* şi, nu în ultimul rând, **capacitatea abilă (sau abilitatea capabilă) de a comunica şi relaţiona.**

CANDIDATUL LA (*se miră la rândul său*): **Dar aşa ceva nu există. Cum ar arăta şcoala condusă de un astfel de superom?!**

SFĂTUITORUL DECENT (*aparent dezinteresat*): Poţi afla dintr-un studiu intitulat *Caracteristicile unei şcoli eficiente* Îl găseşti la Casa Corpului Didactic.

CANDIDATUL LA (*evident interesat*): **Iar trimiteri. Un astfel de director s-ar găsi prin trimiterea hamletiană *Du-te la mănăstire!*. Şi tu şi corul plutiţi în alte sfere, evoluaţi în plină utopie.**

SFĂTUITORUL DECENT (*şi mai răbdător*): Eu şi corul nu însemnăm decât ecoul unei bibliografii de specialitate, al Legilor învăţământului şi al opiniei publice. (*Se uită semnificativ către Cor*).

CORUL (*mobilizator*): Oamenii şi intituţiile unde şi prin care se realizează educaţia evoluează acum într-un context nu (prea) favorabil: nu suntem primii care atragem atenţia şi asupra riscului instituţional şi personal de a aplica etichete de tip proletcultist ca *cine este împotriva măsurilor reformei este duşman al poporului*. Independenţa în atitudine, iniţiativa şi originalitatea acesteia (aparţinând deopotrivă individului) sunt fragile, vulnerabile şi pot fi obturate, obstrucţionate de confluenţa unor sisteme de criterii a căror re-formare este decalată în timp (evaluarea şi promovările, evaluarea şi disponibilizările, evaluarea şi atestările, evaluarea şi contestările ş.a.)

Nu numai de buni profesion(al)işti avem nevoie în învăţământ, ci, mai ales, de **cetăţeni** (apărători ai cetăţii), curajoşi şi inventivi, modeşti şi onesti, disciplinaţi, iar nu neapărat ascultători, dispuşi să ofere, fără a cere prea mult de la societate (societate care, în treacât fie spus, nu se arata prea dispusă (încă) să-i contra-ofere recompensa, simbolică adesea, a respectului şi recunoaşterii statutului social onorabil al cadrului didactic).

CANDIDATUL (*răsuflă uşurat*): **Da, asta sună a normal. Şi-atunci, cum să concep şi să mai redactez o ofertă managerială care să respecte principiile pe care le-aţi enunţat, să probeze calităţile pe care le-am conştientizat şi pe care, dacă nu le am în totalitate (cine le are oare) le pot dobândi în virtutea disponibilităţilor mele de evoluţie personală?**

SFĂTUITORUL DECENT (*motivant*): Fii autentic şi scrie adevărat despre ceea ce vezi cu ochii tăi şi simţi pe pielea ta. Un director de şcoală influenţează pe membrii sistemului în felurite feluri şi este, în acelaşi timp, ca individ, disponibil la influenţe. Înţeleptul ştie (că de aceea este înţelept) că a conduce implică negociere şi tranzacţie - oferi şi primeşti ceva în schimb şi la schimb. Deşi experienţa managerială seculară zice că treaba conducătorului este să spună celorlalţi ce să facă, un bun conducător trebuie să renunţe la controlul strict în favoarea unuia în sensul mult mai larg al cuvântului şi acţiunii pe care acesta o exprimă. În fine, problema este cum să induci pasiune şi profesionalism pentru mândria de a obţine calitate în educaţie.

CANDIDATUL LA (*reflexiv*): **Interesant, mult mai interesant. Şi eu care voiam nişte reguli de întocmire (!!) a ofertei manageriale întru a-i mulţumi pe alţii...**

SFĂTUITORUL DECENT (*eliberat*): Reguli? Există, desigur. Una ar fi aceea de a fi tu însuţi, iar daca ceea ce **vrei tu** să fie **şcoala ta** este ceea ce **îi trebuie şcolii tale**, va fi bine. Să nu uiţi însă că nu exista autonomie fără responsabilitate, responsabilitate fără evaluare şi evaluare fără consecinţe. Succes!

CORUL (*reia, neobsesiv*): Succes!

CANDIDATUL LA (*face semnificativ*).

Prof. Ovidiu MĂNTĂLUŢĂ

Rememorări pedagogice nemţene în luna aprilie

1/1928, la Ateneul Popular din Piatra Neamţ, şezatoare culturala; a vorbit esteticianul Tudor Vianu despre H. Ibsen, a recitat profesorul Nechita, a cântat corul Liceului de Fete condus de profesoara Sidonia Hogaş.

2/1909, a murit, la Piatra Neamţ, Elena Cuza, a înfiinţat prima şcoală pentru deficienţi (surdo-muţi), în 1863, pe lângă Azilul "Elena Doamna", înfiinţat tot de ea 1861, cu construcţia terminată tot în 1863. A fost înmormântată la Soleşti - Vaslui.

5/1912, a murit la Iaşi Leon Scully, primul decan al Facultăţii de Medicină din Iaşi, ţinând lecţia inaugurală la 1 decembrie 1879, născut la Piatra Neamţ în 1853.

6 - 13/1939, în "săptămâna poeziei", la Şcoala Normală de Fete din Piatra Neamţ au vorbit profesoarele N. Ganciu, M. Lipovanu şi E. Savescu despre poezia românească contemporană.

10/1943, Preotul profesor de religie la Liceul Petru Rareş din Piatra Neamţ, Vasile C. Vasiliu, a ţinut, în sala Teatrului din Piatra Neamţ, conferinţa "Ştiinţa şi credinţa - doua aripi care numai când bat împreună pot înălţa spiritul omenesc pe adevăratele culmi ale menirii sale".

10/1881, devine ministru al Cultelor şi Instrucţiunii V.A. Urechia, născut la Piatra Neamţ în 15.02.1834, preluând de la nemţeanul V. Conta. A fost ministru până la 01.08.1882.

13/1862, s-a nascut la Tarcau - Neamţ, profesoara de matematică şi directoare a Liceului de Fete "Oltea Doamna" din Bucureşti, Tereza Strătilescu, cea care în timpul studiilor în Anglia a publicat la Londra, în limba engleză, o frumoasa lucrare despre istoria românilor.

14/1908, s-a jucat la Piatra Neamţ piesa de teatru "Satul şi învaţatorul", scrisă de institutoarea, din Piatra Neamţ, Zulnia Isacescu.

15 - 16/1911, are loc la Bruxelles primul Congres Internaţional de Pedagogie la care Ana Conta - Kernbach (născuta la Tg. Neamţ) a prezentat lucrarile: "L'effort volontaire" şi "L'éducation manuelle".

17/1889, este ales membru titular al Academiei Române pedagogul Dr. C.I. Istrati (nascut la Roman, 05/17.09.1850), Preşedinte al Academiei Române între 1913 - 1916.

18/1847, s-a născut la Tecuci profesorul - scriitor Calistrat Hogaş, primul director al Gimnaziului comunal din Piatra Neamţ (1869), mort 28.08.1917 la Roman, înhumat la Piatra Neamţ.

18/1937, clasa a V-a a Şcolii Normale de Fete din Piatra Neamţ, sub conducerea directoarei E. Savescu şi a maestrei Zaira Tomulescu, participă la întâlnirea de înfrăţire cu Comuna Hodoşa din judeţul Ciuc, în cadrul acţiunii de propaganda naţionala în Transilvania, ţinuturile secuizate sau maghiarizate.

21/1882, moare la Bucureşti (înhumat la Iaşi), filosoful pedagog Vasile Conta (născut la Ghindăoani - Neamţ, 1845).

23/1975, a murit la Iaşi Iuliu Niţulescu (nascut la Piatra Neamţ, la 06.08.1895), medic fiziopatolog, profesor la Facultatea de Medicină din Iaşi, cu vastă activitate didactică.

24/1919, s-au desfăşurat la Bucureşti lucrările primei adunări generale a "Asociaţiei generale a profesorilor secundari din România", la care a participat şi profesorul pietrean Panaite Criveţ.

28/1913, apare în ziarul "Îndrumarea" din Piatra Neamţ articolul "Solidaritatea la sate", al profesorului Panaite Criveţ.

Prof. Traian CICOARE

ULTIMA ORĂ

DIN NOU DESPRE EXAMENE

Cu privire la examenul de capacitate şi admitere în liceu 1999:

În vederea aplicarii Ordinului Ministrului nr.4286/30 iulie 1998, privind Regulamentul de organizare şi desfaşurare a examenului de capacitate 1999 şi a Ordinului Ministrului nr.4765/14 octombrie 1998, privind admiterea în liceu şi şcoala profesionala, ministrul Educaţiei Naţionale a emis Ordinul nr. 3364/1 martie 1999 care prevede:

- la art.2 din Regulamentul de organizare şi desfaşurare a examenului de capacitate se elimina prevederea "fara a depaşi 17 ani". Ca atare, susţinerea examenului de capacitate nu mai este condiţionata de o anumita vârsta maxima a candidatului;

- candidaţii din seriile anterioare susţin examenul de capacitate, de regula, la şcolile unde au absolvit 8 clase. În cazul schimbarii domiciliului în alta localitate decât cea în care candidatul a absolvit 8 clase, acesta va susţine examenul de capacitate la şcoala de circumscripţie, din localitatea de domiciliu;

- penultimul alineat al art.13 din Regulamentul pentru admiterea în liceu şi şcolile profesionale se completează cu: **"la liceele sau clasele cu predare bilingvă media finală de admitere în liceu rezultă astfel: se calculează media aritmetică, cu două zecimale exacte, între nota de la proba de limba modernă şi nota la proba de verificare a cunoştinţelor specifice profilului; aceasta medie se aduna cu media de la examenul de capacitate şi rezultatul se împarte la doi, rezultând media finală de admitere în liceu";**

- nu se organizeaza proba de verificare a cunoştinţelor la liceele sau clasele la care candidaţii susţin probe de aptitudini;

- elevii claselor a IX-a declaraţi repetenţi la sfârşitul anului şcolar 1998 - 1999 vor fi reînscrişi la liceele şi şcolile profesionale la care au ramas locuri necompletate, în ordinea descrescatoare a mediilor obţinute la examenul de admitere în liceu din anul precedent.

Inspector de specialitate prof. Victor GRIGORESCU

Abonamentele se pot face individual sau colectiv pe adresa: Casa Corpului Didactic, str. Petru Rareş nr. 24, tel: 223885; fax: 225332, Piatra Neamţ.

Rugăm cititorii să ne comunice opinii critice, recomandări şi sugestii despre revista noastră pe adresa: Casa Corpului Didactic, str. Petru Rareş nr. 24, tel: 223885; fax: 225332, Piatra Neamţ.

■ APOSTOLUL - *revistă a cadrelor didactice din judeţul Neamţ, serie nouă, apare prin colaborarea Sindicatului Învăţământ Neamţ cu Inspectoratul şcolar al judeţului Neamţ, Casa Corpului Didactic şi Asociaţia Învăţătorilor din judeţul Neamţ.*
■ FONDATORI: *C. Luchian, V. Gaboreanu, V. Scripcaru, M. Stamate, I. Rafail, M. Avădanei (noiembrie, 1934)*
■ CONSILIUL DIRECTOR: *Florin FLORESCU, Alina PAMFIL, Dumitriţa VASILCA, Gheorghe AMAICEI (martie 1999)*
■ Redactor şef: *Mircea ZAHARIA;* redactor şef adj.: *Ştefan CORNEANU*

PREŢUL 2.000 LEI